

A MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG
HÍREI

XLV. évfolyam

2024/3

Október 05.

10:00

Konferencia folytatása Tállyán a Mailloth-kastélyban

Köszöntőt mond **Serfűző Szabolcs** polgármester

Moderátor: **Fehérné Sulyok Éva** gondokatanár,
a Széptan Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója

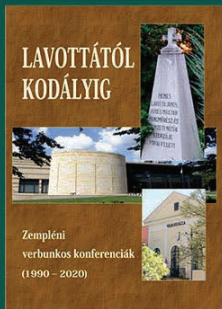
10:15 – **Fülep Márk**: *A rókatánc nyomában*

10:45 – **Flach Antal**: *Anicska szerelemdala*
Közreműködik a **HANGÁSZNÉGYES**

11:15 – **Szklavári Károly**: *Tállya és a Lavotta-kultusz*

11:30 – Lavotta János sírjának,
valamint domborművének megkoszorúzása

12:30 – Búcsúebéd

A XIV. ZEMPLÉNI ZENETUDOMÁNYI KONFERENCIA

Időpontja

2024. október 03. – október 05.

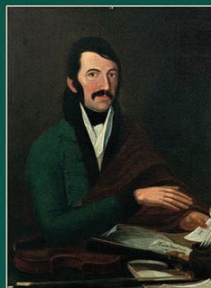
Témája:

**MAGYAR ZENETÖRTÉNETI KÉRDÉSEK
LAVOTTÁN INNEN ÉS TÚL...**

A konferencia díszvendége a 70 esztendő

Szecsódi Ferenc

Liszt Ferenc-díjas, érdemes és kiváló művész,
professor emeritus

Lavotta János Kamarazenekar Alapítvány
Lavotta János Művészeti Iskola
Sátoraljaújhely Város Önkormányzata
Tállya Község Önkormányzata
Széptan Alapítvány

Tisztelettel meghívja Önt a

XIV. ZEMPLÉNI ZENETUDOMÁNYI KONFERENCIÁRA

A MAGYAR
KODÁLY TÁRSASÁG
HÍREI

FELELŐS SZERKESZTŐ
B. Horváth Andrea

•••

XLV. évfolyam - 2024/3
Szeptember

TARTALOM

KÖSZÖNTÉS, GRATULÁCIÓK

Márkusné Natter-Nád Klára köszöntése	3
A 80 éves Berkesi Sándor köszöntése – <i>Fekete Károly</i>	4
Pedagógus nélkül nincs jövő. Óri Csilla kitüntetése	8
Díszoklevelek átadása a Zeneakadémián – <i>B. Horváth Andrea</i>	9

NYÁRI ESEMÉNYEK

A Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar hangversenyei az Ifjú Zeneművészek Nemzetközi Nyári Akadémiája rendezvényeként – <i>Váradi Judit</i>	11
Zenei képzés a Rákóczi Szövetség Összmagyar tanártáborában, Sátoraljaújhelyen – <i>S. Szabó Márta</i>	15
A Magyar Kodály Társaság pécsi tagcsoportja és a PTE Művészeti Kar Zene-művészeti Intézet formabontó nyári zenei ifjúsági tábora – <i>Hoffner Tibor</i> ...	18
Rövid beszámoló a 33. Nemzetközi Kodály Szemináriumról – <i>Polyák Zsuzsanna</i>	22

KONFERENCIÁK

Zenepedagógiai konferencia Nagykovácsón – <i>Tamás Margit, Méhes Balázs</i>	25
Bárdos Szimpózium – <i>Végh Mónika</i>	29

EMLÉKEZÉSEK

Ádám Jenő életműve három fejezetben. Feltáruuló hagyaték 3. – <i>Tamás Margit, Méhes Balázs</i>	33
120 éve született Andor Ilona – <i>B. Horváth Andrea</i>	37
Élete érték és mérték – <i>Varga Géza</i>	40
A mennyei hang. Andor Éva emlékezete – <i>B. Horváth Andrea</i>	46

BÜCSÚZÁS

Pintéerné Hárs Borbála – <i>Losonczy Katalin</i>	48
Pejtsikné Párdányi Judit – <i>Dömötör Zsuzsanna</i>	50
Felhívások	52
Rövid hírek	55

A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.

A címodalt Borsos Miklós alkotásával Szántó Tibor tervezte.

A kiadványt Demeter Gitta tervezte

Szakmai lektor: Dr. S. Szabó Márta

Kiadja a Magyar Kodály Társaság

Felelős kiadó: a Magyar Kodály Társaság elnöke

Adószámunk: 19040437-1-42

ISSN 0230-3639

Nyomda: Another Print Kft.

Felelős vezető: Papacsek Ibolya

Kiadványunk megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap,

az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Művészeti Akadémia támogatta

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

KÖSZÖNTÉS, GRATULÁCIÓK

Márkusné Natter-Nád Klára köszöntése

064, Budapest, Vörösmarty u.1ca. 35. Honlap: m.kodalytarsasag.hu, email: magyar.kodaly@isrtaademia.hu
Adószám: 19040437-1-42, Számlaszám: 11706016-20822228

Márkusné Natter-Nád-Klára
zenepedagógus,
a Magyar Kodály Társaság Hírei
korábbi főszerkesztője részére

Kedves Klárika!

A Magyar Kodály Társaság Elnöksége és tagsága nevében tisztelettel és szeretettel köszöntünk

95. születésnapod alkalmából.

Hálásak vagyunk, hogy a Magyar Kodály Társaság közel fél évszázados fennállása alatt, az alapítás utáni években történt csatlakozásoddal, aktív, fáradhatatlan tevékenységeddel, a Társaság célkitűzéseivel kapcsolatos zenei eseményekre kiterjedő ismeretteddel, főszerkesztői színes beszámolóiddal mindig nagy örömet szerezteél a tagság számára és hagyatál irásos nyomat megjelenés periódikánkban sok évtizeden keresztül.

Szónyi Erzsébettel, egykori elnökünkkel való személyes barátságodat ismervé, az ő 100. születésnapjának megünneplésére a Magyar Kodály Társaság 2024. november 9-én Szegeden tart emlékkonferenciát a Konzervatórium megújult épületében, melyre szeretettel hívunk Téged is.

További tartós együttműködést és jó egészséget kívánunk.

Budapest, 2024. szeptember

dr. Vas Bence
elnök

B. Horváth Andrea
társelnök

Óri Csilla
társelnök

A 80 éves Berkesi Sándor köszöntése

•••

A debreceni Kollégiumi Kántus legújabbkori fénykora az 1967/68-as tanévtől kezdődött, amikor Berkesi Sándor lett a gimnázium új ének-tanára és a Kántus karnagya.

Berkesi Sándor zeneakadémiai tanulmányainak ideje egybeesett Kodály Zoltán életének utolsó öt esztendejével, amelyek alatt a személyes hatások, találkozások elkötelezetté tették őt a magyar zene ügye mellett. Az idősebb Kodály-tanítványok keze alatt még mélyebbre ereszkedtek az ügyszeretet gyökerei. A fiatal karnagy életre szólóan elraktározta magában a pedagógus, karmester, „néptanító” Ádám Jenő, a zeneszerző és zenetudós Bárdos Lajos és a hitvalló református zenei szaktekintély Gárdonyi Zoltán alakját. A tőlük tanult szakmai-lelki hozzáállással rövid idő alatt látványos eredményeket ért el Debrecenbe kerülése után. Händel *János passiójának* magyarországi bemutatója, a *Kóruspódium* és az *Éneklő Ifjúság* rendezvényein való folyamatos jelenlét, újabb és újabb a Kántusnak írt és ajánlott, ősbemutatókon elhangzott művek sora, az 1975-től kezdődő külföldi hangversenykörutak, a megjelent három hanglemezzel, a több CD-lemezzel, a külföldi műsoros kazettákkal, rádió- és TV-felvételekkel, nemzetközi kórusversenyek kiemelkedő helyezései bizonyítják, hogy a Kántus-alapító *Maróthi György* professzor magvetése nem volt hiábavaló.

Berkesi Sándor a Kollégium és a Kántus hagyományainak tudatos vállalásával formálta ki azt a karakterisztikus arcú repertoárt, amelyben megférnek egymás mellett a bibliai szövegekre készült művek, a klasszikus magyar költők versmegzenésítései (ahogyan Kodály nevezte, a „megkésztet melódiák”) és a magyar folklór gyöngyszemei. Ezek a markáns vonások eredményezik a prófétikus üzenet zengő megszólaltatását, amely összecseng azzal a programmal, hogy „a szegények iskolájának” nevezett Kollégium tehetséggondozó és nevelő munkájának minden időben szerves alkotóeleme volt az európai értékek és a magyarság népi kultúrájának őrzése, az irodalompartolás és a hitvallásos öntudat képviselése.

A Kántus közösségformáló ereje Berkesi Sándor tanár-karnagyi munkája nyomán a magyar zenei köznevelés egyik különlegessége lett. A Kollégium diáknemzedékei hálával emlékeznek vissza az évekre, amelyeket Kántus-tagként tölthettek el. Kitörölhetetlen élményeket és mérhetetlen lelki-szellemi meggazdagodást jelentett tagjává válni ennek

a közösségnek, s ez az apáról fiúra szálló élménysor táplálja ma is a kórus életének kontinuitását. Ennek a zenei köznevelésnek köszönheti a Kollégium, hogy diákjai előkelő helyezéseket értek el a Bartók, Kodály, Liszt és Erkel műveltségi versenyeken, hogy megilleti a Kántust a Gárdonyi Zoltán-kézirattár és hagyaték őrzésének joga, valamint a Kántus teremtette zenei színvonal miatt válhatott évtizedekre otthonává a magyar református kántorképzés ügyének a Kollégium ősi épülete, illetve a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kara és jogelőd intézményei végzős karvezetés szakos hallgatóinak gyakorló terévé lettek a Kántus próbái és előadásai.

A Kántus célkitűzései között központi jelentőségű lett az elmúlt időszakban a Kárpát-medence magyarságának zenei lelkigondozása. A zenei anyanyelvűség hangzójává tételét a falusi gyülekezetek templomaitól a koncertpódiumokig egyformán magas művészi töltéssel képviseli a Kollégiumi Kántus. A református gyülekezetekhez fűződő szoros kapcsolatok ápolása következtében a Kántus méltán vált fogalommá a hazai reformátusság és a határokon túli magyarság szemében. Az énekar a magyar protestáns egyházzene „nagyköveteként” fontos missziót vállal fel, bárhol is jár a világon, Erdélytől Amerikán át Japánig, Finnországtól Dél-Koreáig. Mindez elválaszthatatlan Berkesi Sándor személyiségétől, aki önmagát sem kímélve állt élére a fenti törekvéseknek. Több nemzetközi és hazai kórusversenyen vezette győzelemre a Kántust.

Berkesi Sándor vérbeli pedagógus. Ezért is került nála jó kezekbe az Országos Nyári Kántorképző Tanfolyamok, majd az egyházkerületi kántorképzés ügye és a Tiszántúli Református Egyházkerület zeneigazgatói tiszte. A rendszerváltás után alig nyílt olyan jelentős oktatási intézménye a Református Egyháznak, hogy ott a zenei arculat megformálásában ne vett volna részt. Missziónak tekintette, hogy Sárospatakon, Nagykőrösön, a Kölcsey Református Tanítóképző kántor-szakán, a Debreceni Zeneművészeti Kar egyházzenei szakán, a nagyváradi Partiumi Egyetemen ott legyen. Tantervet formált, kórusokat alapított, impulzusokat adott és körbe vezényelte a Kárpát-medence ifjúsági kórusait. Ez is szerves része lett életének és így bontakozott ki a Kántussal együtt végzett zenei lelkigondozás a Kárpát-medence magyarságának körében. Emlékeztetések a Magyar Rádióban elhangzott, énekkincsünket bemutató, ismeretterjesztő sorozatai. Ezeknek a darabjaiból született meg 1993-ban a *Tenéked zengek éneket* (1994) című gyülekezeti énekiskola, és válogatott írásaiból, a vele készült interjúkból állt össze *A Zengő Ige szolgálatában* (2007) című könyv.

Dr. Fekete Károly köszönti Berkesi Sándort

Berkesi Sándor karnagy a magyar református kóruskultúra egyik legjelentősebb formálójaként egész pályája során mint *zeneszerző* is támogatta a gyülekezeti kórusok „derékhadát”. Ismerve a gyülekezeti valóságot, állítja róluk, hogy *„a gyülekezeti énekkar közösség a közösségben. Csodálatosan gazdagító, el nem évülő értékeket hordozó, felemelő társaság.”* De realitásérzékével nevelni is akarta őket, hogy növelje érzéküket a hagyomány és a református spiritualitás terén. Berkesi Sándor egyszemélyes egyházzenei intézménnyé vált. Ebben az összetett feladatban zeneszerzői tehetségét is zenepedagógiai munkásságának szolgálatába állította. Bármi került a kottapapírra, Kodály mondását folyamatosan szem előtt tartotta: *„A modernség minden eddigi, plusz még valami.”* Ez a *plusz még valami* a berkesis hangzás titka, ami képes lelki energiákat mozgósítani úgy, hogy közben tovább fejleszti a református zenei anyanyelvet. Feldolgozásait és saját dallamait arra szánta, hogy Krisztus beszéde lakjon előadóiban és hallgatóiban gazdagon.

Mindezek ott vannak abban, hogy Berkesi Sándor birtokosa a *Csokonai-díj*nak (1994) a *Liszt-díj*nak (1999), a *Károli Gáspár-díj*nak (2013) és a Kántussal együtt a *Magyar Örökség-díj*nak (1997), és *Debrecen város díszpolgára* (2007), a Debreceni Református Kollégium *Szenci*

A 170 tagú kórus és az ünneplő gyülekezet a Debreceni Református Nagytemplomban

Molnár Albert-díjának (2002) és legnagyobb elismerésként a Kossuth-díjnak (2018).

A Magyar Református Egyház közössége nevében nagyrabecsüléssel köszöntjük nyolcvanadik születésnapján Berkesi Sándor karnagyot, akinek több tanulmánya is megjelent a *Confessio* hasábjain.

Kísérje Isten gazdag áldása Berkesi Sándor karnagy úr életét, hogy a zengő Ige megszólaltatásához adjon még számára számos esztendőt, örömteli muzsikálást és belső békességet! Újítsa meg rajta napról-napra az 57. Zsoltár óhajtását: „Kész a szívem, Istenem, kész a szívem arra, hogy énekeljek és zengedezzek! Ébredj, lelkem, ébredj lant és hárfa, hadd ébresszem a hajnalt!” (Zsolt 57,8-9)

*Dr. Fekete Károly
a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke,
a Kántus egykori tagja*

*A köszöntőbeszéd elhangzott a Debreceni Református Nagytemplomban,
2024. június 8-án.*

Pedagógus nélkül nincs jövő

...
 Őri Csilla, a MKT társelnöke 2024. június 20-án a II. kerületi önkormányzattól Öveges József-díjat kapott a kimagasló, példamutató munkájáért, mint a budapesti Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola, Gimnázium és AMI főigazgatója.

Őri Csilla

Pedagógusnap alkalmából a II. Kerületi Önkormányzat idén is ünnepeket tartott, amelyek keretében díjakat és elismeréseket adtak át az agaztat legkiválóbb dolgozóinak. A vendégeket **Övös Zoltán** osztályvezető és **Őri György** polgármester köszöntötte. A polgármester megköszönte a gyermekekért végzett egész éves munkát, hangsúlyozva, hogy minden ember életében van olyan óvodónő, tanító vagy tanár, akire egész életében hálás szívvel gondol, és akinek egy-egy intése vagy jótanácsa a legváratlanabb pillanatokban nyújthat segítséget.

„Pedagógus nélkül nincs jövő” – ezt már **Övös Zoltán** állította, aki a kerületi oktatási-nevelési intézmények magas színvonalát és az ott dolgozók elhivatottan végzett munkáját emelte ki, akik a változó körülmények mellett – vagy ellenére – kitartanak a pályán.

A rövid beszédeket követően először az **Öveges**-díjakat adták át. A díjat 2013-ban alapította az önkormányzat képviselő-testület azzal a céllal, hogy minden évben öt, a hivatásában kiemelkedően teljesítő pedagógus munkáját ismerjék el. Idén **dr. Kárpáti Tünde**, a **Szent Angéla**, **Lugosi Zsolt**, a **Móricz gimnázium**, **Solymosi Anna**, az **Újlaki és Vincze Judit**, a **Csik Ferenc iskola** tanára, valamint **Őri Csilla**, a **Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola és Gimnázium igazgatója** részesült a kitüntetésben.

Ezt követően került sor az egyéb dícséretre és jutalmak átadására. Polgármesteri dícséretet **Sarkadi Mariann** tagintézményvezető, **Vendécsné Sütő Dóra**, **Mag Katalin** és **Aptai Lászlóné** óvodapedagógus, **Bátori Fanni** pedagógiai asszisztens, **Lukács Szandra** és **Hovváth**

Szilvia gyógypedagógus, **Bittó Tímea** gyógypedagógiai asszisztens, **Bolodri Pátné** konyhai dolgozó és **Kriszta Gaborné** gazdasági ügyintéző kapott. Osztályvezetői dícséretben **Műzikné Markó Agnes** óvodavezető, **Balla Mária** és **Kondorossy Agnes** óvodapedagógus, **Szabó Erika** gyógypedagógus, **Molnár Gyöngyi**, **Kuczora Szabina**, **Molnár Balázsné**, **Szántó-Könyu Szilvia** és **Zsarnai Julianna** dajka, **Hassillóné Balla Agnes** és **Gutmayer Anikó** pedagógiai asszisztens, **Czékus-Határi Viktória** kisgyermeknevelő, **Adány Lajosné** és **Szabó Margit** konyhai dolgozó, valamint **Bencsik Ábá** karbantartó részesült. Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket **Földigünne Haluska Cecília**, **Kozma Emőke** és **Tasnádiné Szabó Irén** óvodapedagógus vehetett át, a harmincöt évnvi, kerületben töltött munkaviszony alapján **Pulfi Attiláné** dajka és **Sándorfi Lászlóné**, a **Közsegház** utcai óvoda vezetője részesült külön jutalomban.

PIS

Díszoklevelek átadása a Zeneakadémián

•••

Szeptember elsején ünnepélyes díszoklevél-átadás volt a Zeneakadémia Nagytermében Fekete Gyula nemzetközi és tudományos rektorhelyettes és Kutnyánszky Csaba oktatási rektorhelyettes jelenlétében.

Tagságunkból többen vehették át díszoklevelüket a lelkes hozzátartozók jelenlétében.

Fekete Gyula, Kutnyánszky Csaba

ARANY diploma 50 év

dr. Kerek Ferenc	MKT szegedi tagcsoport	2018 óta
dr. Ordasi Péter	MKT szegedi tagcsoport	2008 óta
dr. Losonczy Katalin	MKT budapesti tagcsoport	2015 óta

GYÉMÁNT diploma 60 év

Kauler Jenő	MKT budapesti tagcsoport	1978 óta
Papp Károlyné Papp Zsuzsanna	MKT budapesti tagcsoport	2011 óta
Puskás Lajosné Ispán Franciska	MKT budapesti tagcsoport	1979 óta
Rozgonyi Éva	MKT szegedi tagcsoport	1978 óta
Somorjai Paula	MKT budapesti tagcsoport	1980 óta
Zakariás Anikó	MKT budapesti tagcsoport	2020 óta

VAS diploma 65 év

Botvay Károly	MKT budapesti tagcsoport	1978 óta
---------------	--------------------------	----------

A várakozás pillanata

Az ünnepeltek egy csoportja balról jobbra: Somorjai Paula; P. Ispán Franciska; Papp Zsuzsanna; Zakariás Anikó; Ákontz Ildikó; Béres Zsuzsa

**A KITÜNTETETTEKNEK ÉS AZ ÜNNEPELTEKNEK
SZÍVBŐL GRATULÁLUNK!**

A Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar hangversenyei az Ifjú Zeneművészek Nemzetközi Nyári Akadémiája rendezvényeként

...

A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar és a Conservatory Alapítvány 2024-ben 23. alkalommal hívta életre az *Ifjú Zeneművészek Nemzetközi Nyári Akadémiáját*, a Magyarországon egyedülálló eseményt. A Debreceni Egyetem nagy hagyományú zenei rendezvényének célja, hogy egyéni hangszeres és énekes, valamint szimfonikus zenekari mesterkurzussal segítse a fiatalokat zenei képességeik, készségeik fejlesztésében, valamint az itt tanultak révén tudásuk elmélyítésében. Az elmúlt évtizedekben a világ valamennyi földrészéről összesen több mint 50 nemzet képviselőiben, több ezer fiatal zenész vett részt a Nyári Akadémián.

Az egyedülálló zenei rendezvény a meghívott hazai és külföldi nagyhírű művészek és tanárok révén kiváló lehetőséget nyújt a résztvevő középiskolai diákok, egyetemi hallgatók és friss diplomások számára az elmélyült művészi, hangszeres munkára. Fontos küldetése, hogy alkalmat ad az összehasonlítottatásra, kapcsolatépítésre, a minőségi zenei-művészi együttlétre.

Az Ifjú Zeneművészek Nemzetközi Nyári Akadémiáján ebben az évben a szakmai fejlődést tizenkilenc hangszeres és énekes kurzuson, hat országból összesen harminckét professzor segítette, akik Magyarország mellett Ausztriából, Dániából, Németországból és Olaszországból érkeztek. Az Akadémia sokszínűségét mutatja, hogy esténként a saját hangversenysorozatuk, a *Zenés esték a Nagyerdőn* keretei között a kurzust tartó hazai és külföldi professzorok adtak közös koncerteket. A rendezvényre ezen a nyáron kilenc nemzet képviselőiben közel 150 résztvevő érkezett, a következő országokból: Dél-Korea, Egyesült Államok, Olaszország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Törökország, Ukrajna és Magyarország.

Az évről évre újjáalakuló *Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar* ebben az évben 15. alkalommal készült hangversenykörútjára a debreceni Nyári Akadémia keretében. A zenekar munkáját *Vásáry Tamás* Kossuth-díjas zongoraművész, karmester, a Szent István Rend birtokosa, a Nemzet

Művésze, Debrecen Díszpolgára és a Debreceni Egyetem Díszdoktora irányította. A zenekar az elmúlt másfél évtizedben Párizsban (Unesco Center), Milánóban, Erbában, a Bellagio Fesztiválon, a Prágai Zeneakadémián, Galántán, Pozsonyban (Szlovák Rádió hangversenyterme), Eisenstadtban (Esterházy-kastély), Bécsben (Minorita templom), Ljubljánában (Szlovén Filharmónia hangversenyterme), Szatmárnémetiben (Filharmónia hangversenyterme), illetve Debrecenben (Kölcsey Központ, Református Nagytemplom), Kecskeméten (Református templom), Balatonfüreden (Vörös templom) és Budapesten (Bazilika, Városmajori Szabadtéri színpad, Pesti Vigadó, Hősök tere és a Zeneakadémia hangversenyterme) lépett fel.

A *Vásáry Tamás* alapította Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar az elmúlt években hangversenyeivel mind a hazai, mind pedig a külföldi helyszíneken óriási sikert aratott, a koncertekről a Bartók Rádió mellett a Szlovák Rádió és Televízió nemzetiségi adója, a Pátria Rádió és a Szlovén Rádió is felvételt készített, felmutatva zenei kultúránk és zeneoktatásunk kimagasló színvonalát.

A zenekar betanító karmestere idén is *Bolyky Zoltán* volt. A próbamunkát *Daru Andrea* a fúvós szekció vezetője, *Szabó István* az ütőhangszeres szekció vezetője, valamint *Bogáti-Bokor Orsolya* koncertmester segítette.

Vásáry Tamás próbál

Az ifjú muzsikuskok ebben az évben háromállomásos hangversenyturnén vettek részt itthon és külföldön. Hangversenyüket több száz néző, mindenhol teltház, vastaps és hatalmas ováció fogadta a Pesti Vigadóban, a Debreceni Református Nagytemplomban és Szatmárnémetiben a Dinu Lipatti Állami Filharmónia koncerttermében. A hazai és külföldi ifjú muzsikuskokból alakult világzenekar közel kéthetes intenzív munka után *Giuseppe Verdi: Nabucco* című operájának nyitányával, *Pjotr Iljics Csajkovszkij: Hattyúk tava* balettzenéjének részleteivel és *Kodály Zoltán: Hány János-szvitjével* lépett színpadra. Az első két darabot *Bolyky Zoltán*, a Kodály művet *Vásáry Tamás* vezényelte.

Bolyky Zoltán nagyon elégedett volt a fiatal művészekkel, akik sokat gyakorolva és a feladatra maximálisan koncentrálnak játszották a darabokat:

„Mindannyian hasonlóképpen igyekszünk gondolkodni, hogy az idő, együttes munka, meg a türelmes, építkező kommunikáció megtermelje gyümölcsét, és a végén mindenki számára élvezetes koncertek szülessenek. Nagyon fontos, hogy ez nemcsak a közönség szempontjából kell, hogy élvezetes legyen, hanem hogy a hallgatók is úgy térjenek haza, hogy maga ez az egész munkafolyamat ez egy gyümölcsöző 10 napos élmény volt.”

Vásáry Tamás szellemisége meghatározta a próbákat és természetesen a koncertek hangulatát is. *Bolyky Zoltán* kiemelte, hogy folyamatosan nyomon követhető volt a zenekar fejlődése, formálódása:

„Amit megfigyeltem, hogy *Vásáry Tamás* nagyon mély bizalommal van a fiatalok iránt. Ez abban tükröződik, hogy ő hozza a maga elképzeléseit, és nagyon erős az abba fektetett bizalma, hogy a körülötte ülő fiatal muzsikuskok ezekben a napokban egyre több mindent vesznek át azokból a kérésekből, abból a stilsztikailag megvalósítandó instrukciókból, amelyeket ő szeretne, és ő ezt kellő türelemmel tudja megvárni, amíg ezek a folyamatok végbe mennek.”

Vásáry Tamás szerint a fiatalok évről évre egyre jobbak, lelkesebbek és szívesen tanulnak egymástól:

„Már az első próbán kiderült, hogy ez egy jó csapat, tudják a dolgukat, kiváló társaság. A Nyári Akadémia üzenete az, hogy a fiatalok összegyűljenek a világ minden részéről, ez egy nagyszerű alkalom a nemzetközi találkozásra a fiataloknak.”

Hangverseny a Debreceni Református Nagytemplomban

Váradí Judit művészeti igazgató hangsúlyozta, hogy a Nyári Akadémia és a Kodály Zoltán Ifjúsági Világzenekar képviseli azt a nemzetköziiséget, amelynek köszönhetően évről évre meg tud újulni a rendezvény, és mindig valami különlegeset képes adni a fiataloknak:

„A zenekari tagok egyrésznél sincs, vagy csak nagyon kevés lehetősége van tanulmányai alatt szimfonikus zenekarban játszani. Az első próbán nemcsak a művekkel, hanem egymással is ismerkednek, hiszen itt találkoznak először, így ez a lehetőség meghatározóvá válik életükben. A 10 napos próbafolyamat végén a közös munka sikere mindenki számára nagyon jó visszajelzés. Minden koncert teltházas volt, a közönség lelkesen, álló ovációval köszönte meg a tehetséges fiatal zenészeknek és örökifjú művészeti vezetőjüknek, a 91 éves Vásáry Tamásnak a zenei élményt.”

*Prof. Dr. Váradí Judit
az Ifjú Zeneművészek Nemzetközi
Nyári Akadémiájának művészeti igazgatója*

Zenei képzés a Rákóczi Szövetség Összmagyar tanártáborában, Sátoraljaújhelyen

2023 nyarán kapcsolatfelvétel történt a Rákóczi Szövetség és a Magyar Kodály Társaság között annak érdekében, hogy a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyar anyanyelvű tanárok nyári találkozóján a magyar nyelv és irodalom, valamint történelemtanárok mellett – gyakran kétszakosként – az ének-zenét tanítók is részesülhessenek továbbképzésben.

2023 júliusában Csáky Csongor, a Rákóczi Szövetség elnöke meghívta a Kodály Társaság képviselőit a sátoraljaújhelyi táborba egy olyan beszélgetésre, melyen a Társaság céljainak bemutatása mellett sor kerülhetett igényfelmérésre, a Tábor programjának az ének-zenetanárok irányában történő bővítése tárgyában. A beszélgetés résztvevői, kb. 50 érdeklődő kolléga megerősítette azt a véleményt, hogy szükségük lenne a szakmai konzultációra a szórványban működő iskolák tananyagának és módszereinek megújítása miatt, valamint a diaszpórában nem iskolarendszerben működő éneklő csoportok repertoárjának gazdagítása érdekében.

A kapcsolatfelvételt újabb tárgyalás követte, melyben Dr. Vas Bence, a Kodály Társaság elnöke megállapodott Csáky Csongorral abban, hogy a 2024 nyarán megrendezendő tanártáborban választható programként szerepel az ének-zene is.

Így a 2024. július 14. és 18. között lezajlott továbbképzésen a plenáris fórumok, a humán tárgyak oktatásával kapcsolatos, valamint közéleti témákat feldolgozó előadások mellett zenei foglalkozásokon is részt vehettek a táborlakók. A fakultatív program résztvevői a hazai és a környező országok magyar iskoláinak, ill. közösségeinek tanárai, tanárjelöltjei, valamint a távoli földrészek (Ausztrália, Dél-Amerika) és Európa több országának magyar szakemberei voltak. Az életkor és szakmai képzettség tekintetében is sokszínű, mintegy 30 tagú zenei csoport tagjai gyorsan közösséggé formálódtak, melyet a közös éneklések, tapasztalatszerések tovább erősítettek.

A zenei foglalkozások két előadója S. Szabó Márta és Erdélyi Ágnes volt. A résztvevők a nyitó előadáson tájékoztatást kaptak a Kodály által leginkább magyar módszernek nevezett, a hazai énekkutatást mindmáig meghatározó koncepció múltjáról és jelenlegi helyzetéről, legfontosabb sajátosságairól.

S. Szabó Márta előadásán

Erdélyi Ágnes tanít

S. Szabó Márta bemutatta Kodály a népzene kutatás, a magyar irodalom kevésbé ismert gyöngyszemei megismertetése, valamint a nyelv-művelés terén kifejtett tevékenységének értékeit. Az egyik foglalkozás a szórványközösségek számára mintádn adható *Marosszéki Kodály Zoltán Gyermekkar* életét mutatta be. A Nyárárdmenti falvak gyermekeiből Nagy Éva Vera és Czákó Gabriella vezetésével 20 éve létrejött együttes nemcsak európai hírnevet kivívott kórus, hanem immár népfőiskolaként működő, a magyar nyelv és kultúra megtartásáért munkálkodó közösség is. Levetítésre került egy Szegedről érkezett énekóra felvétele is, melyet az Arany János Általános Iskola 6. osztályosaival Molnár Andrea

tanárnő rögzített, s mely a gyerekek életteli éneklése, népzenei ismeretei mellett bemutatta az ún. okos eszközök okos és a tanítást segítő használatát is.

Erdélyi Ágnes foglalkozásai a repertoárbővítést szolgálták: olyan, rendkívül gazdag, elsősorban magyar énekes anyagot tárt a résztvevők elé, melyet a hazai és a külhoni tanárok egyaránt felhasználhatnak énekórákon, de a magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem- és földrajzórán is. A bemutatott nép- és műdalok ugyanis lehetőséget kínálnak arra, hogy az iskolákban ne csak az énekórákon énekeljenek a gyerekek, hanem minden olyan alkalmat ragadjanak meg a pedagógusok, amikor az adott tananyag zenével összekapcsolható. Így kiemelt jelentőségűek a történelem egyes eseményeihez kapcsolható dalok, melyeket a diaszpórában élő magyar közösségek ünnepi összejöveteleik zenei anyagának frissítésére is felhasználhatnak. Az előadók számos magyar kiadványt is ajánlottak a résztvevőknek, így bemutatásra került többek között *Pécsi Géza és Uzsálné Pécsi Rita: Kulcs a muzsikához* című tankönyvsorozata, valamint a *Kisgyőri Krisztián* és népzenei társai által kiadott hangzó anyag, az *Aki dudás akar lenni...*, és számos egyéb kottagyűjtemény. Valamennyi említett énekes anyagot meg is szólaltattak a jelenlévők – az alkalmi csoport szinte kórusává érlelődött a kurzus végére...

A résztvevők visszajelzései szerint a foglalkozások hasznosak és élményt adók voltak. A kurzus végén kifejezték kívánságukat arra vonatkozóan, hogy a jövőben jó lenne, ha a zenei szekció állandó alprogramjává válna a tanári tábornak. Az új, most megismert zeneművek felfrissítették és gazdagították eddigi tudásukat, s megerősödött hitük a zenei nevelés fontosságában a magyar identitástudat megőrzésében – itt, a Kárpát-medencében és a távoli vidékeken is.

Dr. S. Szabó Márta
az MKT elnökségi tagja

Búcsú – alulnézetből...

A Magyar Kodály Társaság pécsi tagcsoportja és a PTE Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet formabontó nyári zenei ifjúsági tábora

2024. július 15-19., PTE Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet – Pécs

•••

A Kodály Társaság elnökének, *prof. dr. Vas Bencének* régi ötlete valósult meg július 3. hetében Pécsen. A baranyai kánikula sem szegte kedvét az ifjú zenész palántáknak, hogy részt vegyenek egy rendhagyó nyári táborban, melyen a klasszikus komolyzenei képzés alapelve mellett megjelent *Apagyai Mária* improvizációra épülő komplex művészeti nevelésének módszere is.

A program célja a fiatal zenei tehetségek, felső tagozatos általános iskolás diákok szakmai továbbfejlesztése, támogatása volt. *Kodály Zoltán* zenepedagógiai koncepciójának alapja a vokalitás, ezért a tábor nagy részében kiemelt szerepet kapott. Pécsi szakemberek bevonásával került megrendezésre a program, *Apagyai Mária* (PTE Művészeti Kar), *Verle Marietta* (Liszt Ferenc Zeneiskola – Pécs), *Kertész Attila* (PTE Művészeti Kar), *dr. Hoffner Tibor* (PTE Művészeti Kar és Pécsi Művészeti Gimnázium Szakgimnázium és Technikum), *Lukács Elek* (PTE Művészeti Doktori Iskola) közreműködésével.

A hangszeres improvizációra a hétköznapokban kevés idő jut, ezért *Apagyai Mária* a Martyn Ferenc Művészeti Iskola egyik alapítójának formabontó kurzusán vehettek részt a diákok, melynek végeredményét a közönség a zárókoncert alkalmával hallhatta.

Ahogy Kodály is vallotta, minden zenei tevékenység alapja a vokalitás, ezért a tábor lehetőséget teremtett az ének és a hangszeres játék közötti kapcsolat elmélyítésére.

Zenei készségfejlesztő foglalkozás (Verle Marietta)

A tábor első felében a gyerekek énekközpontú foglalkozáson vehettek részt. *Verle Marietta*, a PTE MK ZMI óraadó tanára és a pécsi Liszt Ferenc Zeneiskola igazgatóhelyettese és szolfézs tanára hétfőtől szerdáig tartott szolfézs alapú, játékos foglalkozásokat, melyen az éneklés mellett fő téma volt a bécsi klasszika korszakának mélyebb megismerése. A gyerekeknek lehetőségük nyílt a zeneelméleti tudásuk megerősítésére, elmélyítésére is.

Verle Marietta és a táborozó gyerekek a zenei készségfejlesztő foglalkozáson

Énekes foglalkozás (Kertész Attila)

A Kodály Társaság tiszteletbeli elnöke, volt országos elnöke és a pécsi Kodály Zoltán Gimnázium volt tanára, a PTE MK ZMI óraadó tanára, *Kertész Attila* énekes foglalkozást tartott a tábor második napján a gyerekeknek, melyen Kodály és Bartók első népdalgyűjtéséből tanultak meg négy zongorakíséretes dalt. Az éneklés mellett a gyerekek betekintést nyertek a magyar népzene világába, és bővíthették történelmi ismereteiket.

Kertész Attila Bartók és Kodály népdalfeldolgozásait tanítja

Interaktív zenetörténet előadás (Lukács Elek)

Lukács Elek a PTE MK ZMI tanára és a PTE Művészeti Doktori Iskola doktorandusza több éves zenetörténeti ismeretterjesztő előadói tapasztalattal rendelkezik, melyet játékos formában jól hasznosított a gyermekekkel a tábor harmadik napján. Elek a zenetörténet olyan részleteit tárta a diákok elé, melyben valamilyen állatot jelenít meg a zeneszerző. A témaválasztás és az előadás az életkori sajátosságoknak teljes mértékben megfelelt, a gyerekek élvezettel hallgatták a zenetörténet értékes alkotásait a reneszánsztól napjainkig.

Hangszeres improvizáció (Apagyi Mária)

Apagyi Mária és Lantos Ferenc művészetoktatási tevékenysége országosan jól ismert. Az általuk alapított Martyn Ferenc Művészeti Iskola számos kiváló zenészt adott Magyarországnak és a világnak. E komplex szemléletmóddal ismerkedhettek a gyerekek, közülük többek életükben először improvizáltak a megadott paraméterek mentén. A hangsorok, hangnemek, hármashangzatok, alapfunkciók ismeretének elmélyítésére is kiválóan alkalmas volt a foglalkozás. A három nap eredményeként a szülők egy mini koncertet hallgathattak meg, melynek alapja az improvizáció volt. A visszajelzések alapján a gyermekek élvezték a nem hétköznapi foglalkozásokat és jó kedvvel, felszabadultan vettek részt a zárókoncerten.

Apagyi Mária és a növendékek műhelymunka közben

Kreatív zenei játékok (dr. Hoffner Tibor)

A PTE MK tanársegédje által tartott foglalkozásokat *Dimény Judit: Hang-játék* című könyvének szellemében tartotta meg, melyen a gyerekek a zenei hang fizikai tulajdonságaival ismerkedtek meg és játszottak a zajokkal, hangokkal. Ezáltal betekintést nyerhettek a zeneszerző munkájába, hogyan rendezi egységbe a különböző hangélményeket.

Hoffner Tibor és a gyerekek a kreatív zenei játékok foglalkozás szünetében

Kodály Központ és PTE MK látogatás

Célunk volt a gyerekekkel megismertetni a pécsi zenei élet egyik legfontosabb helyszínét, a Kodály Központot. A Pannon Filharmonikusok igazgatója, *Horváth Zsolt* készségesen fogadta a diákokat és vezette körbe őket a közönségtől elzárt részeken is, mely biztosan életre szóló élményt jelentett nekik.

A PTE MK különböző képzéseinek helyszínét *Pásztó Renáta* mutatta meg a gyerekeknek, akik megismerték a festő és szobrász műtermeket, ezenkívül ellátogattak a bronz öntödébe, a fa- és kőműhelybe. Az Elektronikus Zenei és Média Tanszék oktatója, *Kovács Balázs* is interaktív lehetőséget biztosított arra, hogy a diákok betekintést nyerhessenek az elektronikus médiaművész szakok életébe. Fontos eleme volt ez a tábornak, hiszen a gyerekek a társművészetek alkotó közegébe nyerhettek bepillantást.

Horváth Zsolt, a PFZ igazgatója a Kodály Központ bemutatása közben a hangversenyterem nagyszinpadán

*Dr. Hoffner Tibor
tanársegéd, PTE MK*

• • •

Rövid beszámoló a 33. Nemzetközi Kodály Szemináriumról

• • •

A kecskeméti Kodály Intézet rendszeres nyári szemináriumát 2024. július 22. és augusztus 2. között tartottuk. A 20 országból érkező egyéni jelentkezők mellett a kínai *Nanjing Egyetem* csoportját is fogadtuk, akik számukra kialakított, egyedi programot követtek.

A szolfézs, karvezetés, Zenezen kreatív zenepedagógia és délutáni módszertani műhelyekből, valamint karéneklésből álló kurzusokat a Kodály Intézet tanárai vezették: *Körtvési Katalin, Fűri Anna, Keresztes Nóra, Juhász Bence, Szirányi Borbála, Novák Anikó, Nemes László Norbert*, akikhez a második héten a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar karmestere, *Hollókői Huba* is csatlakozott, hogy a kórusok és zenekarok együttes vezényletésének módszertanáról tartson műhelyfoglalkozást.

Az órarendet *Sibel Çoban* (Törökország) és *Szilágyi Áron* népzenei előadásai egészítették ki. A résztvevők emellett magánének és zongoróórákat is vehettek *Klézli Jánostól*, *Rajk Judittól* és *Falvai Annától*.

Július 25-én a *Holland Ifjúsági Vegyeskar* (karnagyok: *Irene Verburg*, *Nemes László Norbert*) munkájába tekinthettek be a szeminárium hallgatói.

Fűri Anna vezényli a szeminárium kórusát

Szirányi Borbála tanít

Sibel Coban előadása

Látogatás a *Leskowsky Hangszergyűjteményben*

A szemináriummal egyidőben zajló *Kodály Művészeti Fesztivált* a kecskeméti Hírös Agóra Kulturális és Ifjúsági Központ szervezte. A fesztivál hangversenyei közül kiemelkedik a *Kodály Quartet* Mozart, Mendelssohn és Kodály vonósnégyesekből álló programja, a *Holland Ifjúsági Vegyeskar* hangversenye, valamint a *Trió Passacaglia* (*Rajk Judit*, *Kéringér László* – ének, *Zétényi Tamás* – cselló) „Passacaglia della vita/Passacaglia della morte” című, a Városháza udvarából a Barátok templomába való közös

A Nanjing Egyetem csoportjának bemutatkozása a Kodály Ponton

sétával két részre osztott koncertje. Szintén fontos eleme a fesztiválnak a szabadtéri ún. KodályPont, ahol fiatal tehetségek és helyi zenészek mutatkozhatnak be, köztük idén a *Nanjing Egyetem* csoportja, ill. a Kodály Intézet volt hallgatói, *Lara Afrazmanech* (Franciaország), *Jingyi Tan* és *Yvonne See* (Szingapúr) is.

27th International Kodály Symposium
50 YEARS OF EXCELLENCE
Core Principles in Changing Contexts
4-8 August, 2025, Kecskemét, Hungary

A következő nyári szeminárium kiemelkedő lesz a Kodály Intézet történetében: 2025-ben az Intézet alapításának 50. évfordulóját ünnepljük majd és a szeminárium mellett Kecskeméten rendezzük meg a *27. Nemzetközi Kodály Szimpóziumot* is, a szintén 50 éves *Nemzetközi Kodály Társasággal* együttműködve (<https://kodalysymposium2025.hu>).

Dr. Polják Zsuzsanna
LFZE Kodály Intézet, Kecskemét
Fotók: Dormán György

Zenepedagógiai konferencia Nagykőrösön

...
A Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Karának Nagykőrösön, 2024. április 4-én rendezett konferenciája az előző félévihez hasonlóan két egységből állt. A dékáni köszöntőt követően az Ádám Jenő hagyaték kutatásának legfrissebb eredményeit, zenepedagógiai vonatkozásait ismerhették meg a résztvevők, valamint a kisgyermekkorai személyiségfejlődést maximálisan segítő inklúzió (elmélete, fogalomrendszere), és a zenei készségterületek között rejlő összefüggéseket, párhuzamokat, implikációkat tárták fel az előadók.

Az első „felvonásban” *Hargita Péter Árpád* főiskolai tanár folytatta az előző konferencián bemutatott tizenhat kazettányi hangzó anyag soron következő részeinek feldolgozását. Az ebből született prezentáció *Az élet delén – Ádám Jenő önvallomása II. 1925–1945* címet kapta. Az előadó a következőkre hívta fel a figyelmet: hangsúlyozni kell, hogy ez a sorozat csak az Ádám-hanganyag legfontosabbnak ítélt részeit emeli ki. A rendelkezésre álló hangdokumentum mintegy negyede jelenik meg benne, előkészítve egy későbbi, teljes közzétételt. *Hargita Péter* fontos elemnek tartotta Ádám meg nem valósult terveinek ismertetését is, amiből még jobban kirajzolódnak vágyai, személyisége és az a küzdelem, amit pályája során megélt.

Az életút történetét *Tamás Margit* mesteroktató zenepedagógiai témájú előadása törte meg, aki bemutatta Ádám Jenő 1948-as *Énekes* könyveinek tananyaga és készségfejlesztő gyakorlatai alapján kirajzolódó elgondolásait a zenei olvasás és írás elsajátításával kapcsolatban. A heti két énekórára tervezett tananyag amellett, hogy csaknem minden órán új népdal tanítását biztosítja (ahogyan mai tananyagaink is), tág teret ad a zenei készségek fejlesztésére (időben és változatosságban is sokkal bőszesebbet, mint ma), amely első osztálytól kezdve lépésről-lépésre kidolgozott. Változatos, játékos gyakorlatokat kínál, ötleteket ad, kimeríthetetlen gazdagságra nyit kaput (csupán a tanító, a tanár szakmai kompetenciáinak minősége, leleményessége, alkotókészségének mértéke szab határt). A metrum- és ritmusérzék, az éneklés- és hallás-készség, a zenei ismeretek: a relatív hangrendszer térben kézjelekkel és vonalrendszeren való elhelyezés kimunkálása mind azt a célt szolgálja,

hogy a zenei olvasás és írás képessége természetessé, magától értetődővé váljék. Ugyanolyanná, mint a betű/szöveg olvasása, írása.

Ezután Hargita Péter az életút előbbivel azonos időszakának másik dimenzióját ismertette *Két operaházi felkérés – Ádám Jenő önvallomása III. 1925–1945* címmel. A *Magyar karácsony* című daljáték (1931) igen rövid idő, 12 nap alatt készült el. Magyar népszokásokra, népdalokra és egyházi énekekre épül. A színpadi történet igen egyszerű, egy család ünnepre készülődése karácsony napján. Régi népszokások, betlehemi járás, regölés, kántálás, rigmusok, dalok. Jelentősége abban áll, hogy népzeneinknek ezeket a karácsonyi szegmenseit Ádám vitte elsőnek az opera színpadára. Különös egybeesésnek tartjuk, hogy a művet idén decemberben, több mint 90 év után ismét műsorára tűzi az Operaház. A *Mária Veronika* (1938) – egész estét betöltő, kétrészes, hatalmas apparátusra írt és szokatlan színpadi megoldásokat alkalmazó misztérium-játék. Komponálása közel két évre húzódott. Története a keletkezés idején játszódik. Alaptémája a házasságon kívüli párkapcsolat, a kihasznált reménytelen szerelemes őrülésig fokozódó agóniája. Zenéjében teljesen új effektusokat, szavalókórust, szélsőséges dinamikákat is használ. A händeli hatalmas kórusoktól kezdve az Operaház színpadán soha addig nem szerepelt szórakoztató zene táncjai is megjelennek.

A konferencia első részét *Arany János* karvezető, egyházzenei igazgató korreferátuma zárta, aki Ádám Jenőhöz fűződő személyes élményeiből osztott meg egy csokorra valót.

A szakmai nap második, délutáni részében a zenepedagógia más irányú előadásai következtek. *Berki Viktória* egyetemi tanársegéd *Integráció vagy inklúzió?* című előadásából világosan kirajzolódó képet kaphattak a résztvevők e témának napjainkban való létjogosultságáról. A két fogalom (integráció-inklúzió) tisztázására azért volt szükség, mert a szakmai nyelvezet gyakran szinonimaként használja ezeket. Az *integráció* alatt *befogadást* értünk, a különleges bánásmódot igénylő gyermeket mintegy befogadja a többségi intézmény, de struktúráján, szemléletén kevésbé változtat: az eltérő fejlődésű gyermektől kíván alkalmazkodást. Az *inklúzió* alatt *teljes befogadást* értünk, melyben a köznevelési intézmények, óvodák szemléletet váltanak, és úgy alakítják az intézmény szervezeti életét, hogy minden gyermek egyéni szükségleteihez illeszkedjen a nevelés-oktatás folyamata. Ehhez fontos eszköz a differenciálás, megtanulása, gyakorlatban való alkalmazása ma már elengedhetetlen. Mindez az intézményektől és a pedagógusoktól sok-sok energiát, türelmet igényel. Jelenleg az mondható el a köznevelés szintjén, hogy

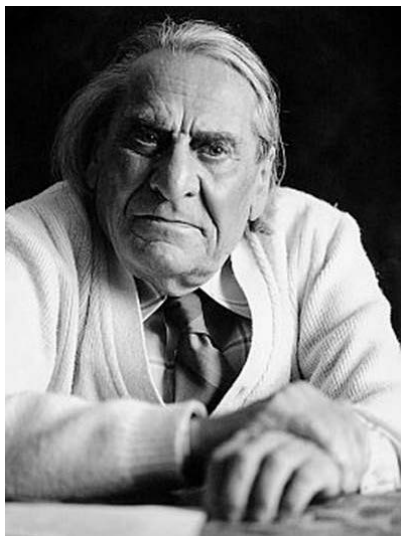
folyamatosan haladunk az integrációtól az inklúzióhoz vezető rögzött úton – vélte az előadó.

Varró-Sasi Ildikó a KRE-PK mesteroktatója *Zenei nevelés az inklúzió jegyében* címmel tartotta előadását. A zenei inklúzió megszületésének rövid történelmi előzménye után arról értekezett, hogy a zenei nevelés nem ismer határokat, vagyis az alternatív zenepedagógiai módszerek használatával a legtöbb különleges bánásmódot igénylő gyermeket fejleszteni lehet. A tipikus fejlődést mutató gyermekek is növekednek általa, valamint befogadóbbá válnak akadályozottsággal élő társaikkal szemben. Arra a kérdésre, hogy miként valósulhat meg az inklúzió a zenei nevelésben, azt a választ adta, hogy új módszerek, eszközök beépítésével, de legfőképp a pedagógus elfogadó személyisége által, aki a zene segítségével segítő szakembergárdával és a szülőkkel együttműködve az egyént kívánja fejleszteni.

Kinczler Zsuzsanna főiskolai tanár a klasszikus zene és mozgás óvodás korban való összekapcsolhatóságáról szóló előadása a következőképpen foglalható össze: az óvodai foglalkozások része a zenehallgatás, ami természetesen és elsősorban az óvónő énekét jelenti. A klasszikus zenei szemelvények háttérben vannak, aminek egyik fő oka lehet a feldolgozás nehézsége. Előadásában konkrét példákon mutatta be, hogyan kapcsolódhat egymáshoz zenehallgatás és mozgás oly módon, hogy az a zeneértés segítése, és ezáltal a zenehallgatóvá nevelés fontos eszköze lehessen!

Szarka Júlia főiskolai tanár az átmenet(ek) – óvodából iskolába zenei vonatkozásai kapcsán így kezdte előadását: „Énekelj magyar ifjúság, Míg a nemzetek meghallják, Új hajnal virrad ránk!” Forrai Katalin továbbképzéseit gyakran nyitotta ezzel az – egyébként olaszul és kánonban is énekelhető, a zenét éltető – *Viva la musica* dallammal. Áttekintésében a zenei nevelés jelentőségét az óvodában zajló „játékban tanulás” és az iskolai „játékos tanulás” két választható útjával bizonyította, különös tekintettel arra, hogy a zenei képességek már óvodában megkezdett oszlopokra lehet és kell felépíteni az iskolai fejlesztést. Ehhez felkészült pedagógusokra van szükség, nem csak zenei értelemben!

Méhes Balázs főiskolai tanár, tanszékvezető a pedagógusnevelésben szerzett tapasztalatait osztotta meg a konferencia résztvevőivel *A zenehallgatás haszna* című előadásában. A pedagógus-jelöltek felkészítésében elengedhetetlen zenei küldetéstudatuk kialakítása. Olyan „misszionáriusokra” van szükségünk, akik maguk is „fogyasztói” annak a tápláléknak, amit meg akarnak osztani tanítványaikkal. Másodsorban

arra hívta fel a figyelmet, hogy a zenei élmények befogadásának érzelmi feltételeit meg kell teremtenünk, hogy a mag jó helyre hulljon. (Vö. Mt 13.). Végül egy gyakorlatról számolt be, amely az inklúzió zenehallgatásban megjelenő egyszerű formájaként is értelmezhető. Mivel a résztvevőktől semmilyen előtanulmányt nem követel, amint vannak, úgy vehetnek részt benne. Minden tanóra elején 8–10 válogatott 1 perces részletet játszik le a tanár kommentár nélkül. A meghallgatott zenékből azt az egyet kell kiválasztania a hallgatónak, amelyik saját személyiségének karakterét vagy pillanatnyi lelkiállapotát leginkább tükrözi. Egy ilyen „tanórai introitus” alkalmával mindig csak egyetlen zeneszerző művei szerepelnek. A félév végére 10-12 zeneszerző akár 80-100 művének részlete is bemutatásra kerülhet, amelyből már jó eséllyel találhatja meg mindenki azt a zenét, amelyre leginkább rezonálni tud. Ezért is lett a kísérlet neve: „Keresd a zenédet”!

Tamás Margit
énektanár, karvezető, mesteroktató,
KRE PK
Méhes Balázs
orgonaművész, főiskolai tanár, tanszékvezető,
KRE PK

A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karának Szolfézs-Zeneelmélet, Karvezetés Tanszéke 2024. április 12-14. között 34. alkalommal rendezte meg a Bárdos Szimpóziumot.

Az esemény kivételes jelentőségű volt, tekintve, hogy idén ünnepelhattuk a tanszék 50. évfordulóját. Ennek okán szeretettel emlékeztünk meg *Szesztay Zsolt* alapító tanszékvezető-ről, aki 1974-ben hívta életre Debrecenben a szolfézs-, zeneelmélet-tanár, valamint karvezető képzést, és akinek kezdeményezése nyomán a fél évszázad alatt sikeres oktatás folyt az intézményben, a kórusok pedig igen szép eredményeket értek el itthon és külföldön egyaránt. A tanszék ötven évéről *S. Szabó Márta*, a tanszék következő vezetője tartott előadást, igen értékes adatokkal gazdagítva ismereteinket. A történeti mozzanatok mellett megtudhattuk, hogy egykori hallgatóink többsége ma is aktív tagja a zeneoktatásnak, a hazai kóruséletnek, és sokan tanultak tovább doktori cím megszerzéséért.

Megemlékeztünk továbbá *Szőnyi Erzsébet* születésének 100. évfordulójáról, mely kapcsán szintén *S. Szabó Márta* tartott előadást, valamint ünnepi koncerten tisztelegtünk *Bárdos Lajos* születésének 125. évfordulója alkalmából, a zeneszerző ritkán hallható műve – az *Alexius-szvit* – intézményeket összefogó előadásával.

A szimpózium első napja ünnepélyes megnyitóval kezdődött, melyen *Lakatos Péter* dékán és *Végh Mónika* jelenlegi tanszékvezető köszöntője után a debreceni *Kodály Zoltán Ifjúsági Vegyeskar* lépett pódiumra *Vasné Katona Adrienne* vezényletével. *Márta Szabolcsné Lak Ágnes* mindhárom napon hangképzésben részesített bennünket, nagyszerű ötleteket és tanácsokat adva a karvezető kollégáknak. A pénteki beéneklést egy *Gárdonyi Zoltán* kórusmű közös elsajátítása, éneklése követte, melyet *Berkesi Sándor* hozott és tanított nekünk. A péntek délután *S. Szabó Márta* fent említett megemlékezéseivel folytatódott, majd *Ordasi Péter* a tiszta intonálásra nevelés kérdéseiről tartott előadást.

Este a Debreceni Egyetem Aulájában nagyszabású hangverseny adott a nyíregyházi *Cantemus Vegyeskar*, melyen számos kortárs magyar művet hallhattunk *Szabó Soma* vezényletével. Az eseményt az elhangzott kórusművek szerzői közül többen is megtisztelték jelenlétükkel.

Végh Mónika szekciós előadása

A szombat reggeli beéneklés után *Ordasi Péter* tanított kórusművet a résztvevőknek, majd a debreceni zeneművészeti szakgimnázium tanulóival tartott bemutató zenetörténet órát *Nagy Máté*, *Mozart szinpada* címmel.

Dél előtt és délután szekciós előadásokat hallhattunk, melyek során az alapfokú, valamint a közép- és felsőfokú intézményekben tanító kollégák egyaránt gazdagíthatták ismereteiket. Előadóink az ország minden részéből, de a határon túlról is érkeztek. *Dulainé Madarász Annamária*, *Hudivók Marianna*, *Kovács Szilárd*, *Lukács Elek*, *Mike Ádám*, *Nikodém Géza*, *Péter Éva*, *Szesztay Zsuzsa*, *Terray Boglárka*, *Török Ágnes*, *Váradi Judit* és *Végh Mónika* előadásai sokszínű, változatos programot kínáltak a hallgatóság számára. Hallhattunk többek között új és régebbi kiadványokról, tankönyvekről, neveléstudományi témákról, szolfézs- és zeneelmélet-tanításhoz kapcsolódó ötletekről, újszerű módszertani lehetőségekről, a kortárs kórusirodalommal kapcsolatos megfigyelésekről, kevésbé ismert, vagy érdekes módon megközelített zeneművekről és a tanári életpályát érintő tapasztalatokról.

A délutáni programot újabb bemutató óra gazdagította, *Horváth Zolt*, karunk oktatója foglalkozott a tanszék 2. évfolyamos hallgatóival, mely során *Johann Hermann Schein* templomi concertoival ismerkedtünk meg.

Bárdos Lajos Alexius-szvitjének előadása

A szombati napon két koncert is megrendezésre került. Az egri *Vocalissimo Énekegyüttes* előadása délután hangzott el, *Mesterné Sándor Tímea* vezetésével. Este pedig ünnepi hangversenyt tartottunk az 50. évforduló alkalmából a kar *Bárdos Leánykara*, *Vegyeskara*, valamint a debreceni *Kodály Zoltán Ifjúsági Szimfonikus Zenekar* közreműködésével. A koncerten – melyet *Kissné Mogyorósi Pálma* moderált – ünnepi beszédet mondott *Duffek Mihály*.

A közösen bemutatott *Alexius-szvit* és más *cappella* művek mellett ősbemutatóra is sor került: *Zombola Péter* *Versa est in luctum* című művét mutatta be a szintén hamarosan ötven éve működő *Bárdos Leánykar*. A hangversenyen közreműködött az ütőtanzak együttese *Szabó István* vezetésével, *Váradi Judit*, *Orosz Katalin* és az *Ady Gimnázium* dráma tagozatos tanulói, akiket tanáruk, *Mercs Angéla* készített fel. Vezényeltek: *Török Ágnes*, *Végh Mónika* és *Nagy Máté*.

Az eseményen sor került a *Szesztay Zsolt Emlékdíj* átadására, melyet *Szesztay Zsoltnétól* vehetett át *Kozak Olimpiu*, 6. évfolyamos ének-zene művésztanár – zeneelmélet-tanár szakos hallgatónk, aki a tanszék oktatóinak döntése alapján mind tanári munkája, mind pedig kórusvezetői sikerei okán méltónak bizonyult a kitüntetésre.

Az este további része az ünneplésé volt. A fogadáson az ünnepi beszédek és közös beszélgetés mellett sor került az első debreceni

Blattnightra, azaz közös, szórakoztató lapról éneklésre is, melyet *Terray Boglárka*, a Zeneakadémia tanára irányított.

A szimpóziium utolsó napja is közös énekléssel indult, aznap négy művel is megismerkedhettünk *Kocsis-Holper Zoltán* jóvoltából. *Népdal és ritmus* tematikával tanította a *Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskola* 4. osztályosait nemrégiben végzett hallgatónk, *Benedek-Paládi Krisztina*. Vitafórumot kezdeményezett a kóruséneklés aktuális helyzetéről *Kocsis-Holper Zoltán*, majd a három napos szimpóziium zárszava után a *Lautitia Vegyeskar* koncertjével ért véget a rendezvénysorozat. Az együttest *Nemes József* vezényelte.

A Bárdos Szimpóziium három napja alatt öt koncerten hat kórus, egy ütőegyüttes és egy szimfonikus zenekar lépett fel, számos kortárs magyar kórusművet hallhatott a közönség. Tizenkilenc előadás zajlott le neves szakemberek közreműködésével, és három bemutató foglalkozást láthattunk különféle iskolatípusok bevonásával. Igen népszerű és hasznos volt a közös hangképzés és a karnagyok által hozott kórusművek együttes éneklése.

Mindezek mellett új szakkönyveket, zenei kiadványokat ismerhettek meg az érdeklődők a *Líra Könyv* és a *Romi-Suli Kft.* jóvoltából. A tanszék 50. évfordulójának kiemelt eseményére hagyományos és digitális kiállítást szerveztünk; hazai és nemzetközi versenyeken elnyert okleveleket, plakátokat, tanszéki dicsőséglistákat olvashattunk, valamint régi és újabb fotókat nézegethettünk a kivetítőn az elmúlt évtizedek történéseiből. A rendezvényen közel száz látogató kísérté figyelemmel a programokat, de a koncerteken a létszám ennél is jóval több volt. A neves szakemberek, a magyarországi zenetanárok, kórusvezetők mellett a Bárdos család tagjai is megtisztelték jelenlétükkel a szimpóziiumot.

Az esemény szervezői *Végh Mónika* és *Mike Ádám* voltak, segítették őket a tanszék oktatói: *Dulainé Madarász Annamária*, *Horváth Zolt* és *Bódi Marianna*. Fontos tapasztalatokkal és értékes emléktárgyakkal gazdagította a konferenciát és a kiállítást *Szesztay Zsoltné*, *S. Szabó Márta* és *Török Ágnes*. Köszönet illeti a szervezésben és lebonyolításban mindig aktívan résztvevő kollégákat, *Végh Kálmánnét*, *Simon Balázst*, *Kalló Dánielt*, *Szenes Tamást* és *Tóth Imrét*; valamint a Zeneművészeti Kart és dékánját, *Lakatos Pétert* a rendezvény támogatásáért.

Végh Mónika
tanszékvezető

Ádám Jenő életműve három fejezetben Feltáruló hagyatéék 3.

Szigetszentmiklóson, a Városi Könyvtár és Közösségi ház, a Helytörténeti gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház, valamint a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara rendezésében valósult meg az a projektzáró konferencia, amelynek keretében *Ádám Jenő* zeneszerzői tevékenységének egyházzenei és népi dallamokat feldolgozó kompozícióival, zenepedagógiai műveivel kapcsolatos, valamint az Emlékházban található hagyatéék eddigi kutatási eredményeit bemutató előadásokat hallhatott az érdeklődő közönség 2024. június 11-én.

A konferenciát Méhes Balázs a KRE PK tanszékvezető főiskolai tanára nyitotta meg, melyben felelevenítette az elmúlt három évben az Egyházzenei és Zenepedagógiai Tanszéken folytatott kutatás fontos pillanatait és tevékenységük célját. A konferenciát köszöntötte *Dr. Fodor Antalné*, Szigetszentmiklós korábbi polgármestere, aki az Ádám Jenő Emlékház megvásárlásának körülményeiről és Ádám Jenővel folytatott beszélgetéseiről osztotta meg személyes élményeit.

Péter Éva, a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem oktatója a zeneszerző egyházzenei munkásságáról, kompozícióiról tartott előadásában a feldolgozott zsoltárok és dicséretnek zenei (hangnem, hangkészlet, karakter stb.) és szövegi (versforma, stílus) sajátosságait elemezte, azokat történeti összefüggéseiben mutatta be.

MEGHÍVÓ

A szigetszentmiklósi Városi Könyvtár és Közösségi Ház, a Helytörténeti Gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház, valamint a Károli Gáspár Református Egyetem Pedagógiai Kara projektzáró konferenciát rendez

**Ádám Jenő életműve három fejezetben –
Feltáruló hagyatéék 3.**
címmel.

2024. június 11., kedd, 10 óra
Városi Könyvtár és Közösségi Ház
2310 Szigetszentmiklós, Tököli utca 19.

A konferencia után ünnepi koncert és koszorúzás az Ádám Jenő Emlékházban.
A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.
Kérjük, részvételi szándékát június 6-ig a kre.hu/pk_konferencia oldalon jelezze!
Kapcsolattartó: Varró-Sasi Ildikó mesteroktató (varro.sasi.ildiko@kre.hu).

Az előadást követően Ádám Jenő két vegyeskari műve, a 77. zsoltár feldolgozása és a *Három népdal* (Elindultam szép hazámból, Által mennek és a Cifra nóta kezdetű) szólalt meg a Pedagógiai Kar oktatóinak tolmácsolásában.

Köncse Kriszta, a KRE PK főiskolai tanára Ádám Jenő népdalfeldolgozásaiból válogatott. Ádám Jenő főként az 1927-29-es években gyűjtött népdalokat, mintegy 35 tételt, különböző területekről. Feldolgozásaiban nem csak saját, hanem Bartók, Lajtha és Kerényi gyűjtéseiből is merített. Az egyszólamú szólóénekekre és zongorára írott művei mellett a karművek *a cappella* és hangszerkíséretes feldolgozásait egyaránt tárgyalta és gazdagon illusztrálta hangfelvételekkel vagy saját énekhangján. Művek ismertetésével a szakma figyelmét igyekezett felkelteni, hogy Ádám Jenő életművének e speciális területét veszni ne hagyják.

Ezt követően *Pintér-Keresztes Ildikó*, a Nyíregyházi Egyetem Zenei Tanszék tanszékvezető docensének zenepedagógiai témájú előadását hallhattuk *A Módszeres énektanítás ritmikai ágáról* címmel, amely szisztematikusan vezette végig a nyolc évfolyamra terjedő metrum- és ritmusérzék fejlesztésére szolgáló ismeretanyagot és gyakorló feladatokat. A magyarázatok mellett táblázatos összefoglaló segített eligazodni az Ádám Jenő által használt és a ma használatos gyakorlóénekek egyezései és különbségei tekintetében. Évfolyamonként ismertette a ritmikai készséget, a többszólamú és belső hallást fejlesztő gyakorlatokat, kitért azok módszertani indokaira is.

A konferencia második részében a szigetszentmiklósi Helytörténeti Gyűjtemény és Ádám Jenő Emlékház muzeológus vezetője *Miss Nándor* tájékoztatta a hallgatóságot az eddig elvégzett munkáról: Ádám Jenő hagyatékát 1982-es halála óta senki nem dolgozta fel tudományos igény-nyel. *Székely Miklós* karnagy nekikezdett a katalogizálásnak és leltározásnak, de váratlan halála miatt a munka félbeszakadt. Ma az Ádám Jenő Emlékház a szigetszentmiklósi Helytörténeti Gyűjtemény része, mely az Emlékházon kívül két másik állandó kiállítást foglal magában, így a KRE-PK-val közös kutatási program megindulásáig a múzeum személyzetének kapacitáshiány miatt nem is volt lehetősége nekikezdeni a munkának. A hároméves kutatási projektnek köszönhetően 2022-ben (egy belső felújítással párhuzamosan) megújult az Ádám Jenő Emlékház állandó kiállítása, leltározásra és dokumentálásra kerültek az Ádám Jenő hagyatékából származó tárgyak, továbbá mintegy ezer fénykép. 2023 folyamán 2024 májusáig leltározott tárgyak és fényképek publikusan megtekinthetővé és kutathatóvá váltak a MúzeumDigitár

online felületén. Emellett a Helytörténeti Gyűjtemény honlapjára felkerült mintegy száz kézirat (elsősorban kották) Ádám Jenő tollából, és megtekinthető kazettára rögzített memoárjának összefoglalója, melynek számos részlete meghallgatható. A jelenleg elérhető anyag még mindig csak kis része a hagyatékknak, így a munka folytatódik.

Hargita Péter, a KRE PK főiskolai tanára előadásában *A „felszabadulás” utáni évek – Ádám Jenő önvallomása IV. 1945 – 48* címmel tárta fel témáját a hallgatók előtt. Ádám Jenő élettörténetében igen élethűen elevenedek meg a Budapest ostroma utáni évek. A rommá lőtt, hidak nélküli, élelem hiánnyal küszködő főváros képe tárul a szemünk elé, amit a zavaros politikai helyzet tetéz. Hangfelvételtől hallhattuk Ádám elbeszélésében az orosz tisztikar előtt tartott előadásának történetét, a rádiós műsorai újjáéledését, a Zeneakadémia életének beindulását, az egyesületek feloszlását, kommunisták megszilárduló hatalmának, és apparátusaik létrejöttének következményeit. Képet kaptunk arról, hogyan érintette a zenei életet a politikai változás, és hogyan érintette Ádámot az új társadalmi rend.

Ezt követően *Tamás Margit* a KRE PK mesteroktatója *A hangok között lélekre lelni* címmel az Ádám Jenő Emlékház szellemi örökségét ismertette prezentációjában. A személyes dokumentumok – diplomák, bizonyítványok, „önarcképek”, hangzó önéletrajz, fényképek, két könyvespolcnyi levelezés, kéziratok – népdalgyűjtés, zsolttár- és dicséretfeldolgozások, tankönyvkéziratok, tantervek, vitairatok, rádió- és televízió-előadás kéziratok, a külhoni magyarság körében tartott előadások, rajzok, plakátok, meghívók, műsorfüzetek hordozzák magukban azt a szellemi-lelki potenciált, amely az anyagba került. A műalkotások minden időben tükröt tartanak koruk számára, ugyanakkor megragadják az örök, múlhatatlan igazságot is. De mit kezd az utókor az örökségül kapott hagyatékkal? Ha képesek vagyunk életre kelteni a „megkövült anyag” örök igazságait, csak akkor szöhetjük tovább. Ádám Jenő azt mondja:

„Üzenem minden zenepedagógus kollégámnak, aki magyar-módszer szerint tanít: a zeneművészetben különleges erő rejlik. Élni kell vele és tudni kell, hogyan! – Hogy mit ér e munka? Homálylón fénylik róla Kodály minden szava. Meghagyta, mi a teendő; követni kell! – A zenére hangolt tanító legtöbbje kitűnő nevelő. A zenetanítás elemi szinttől a legmagasabb fokig: nevelés! Ez a szellem sohasem húzódhat a módszeres simli merev ráncai mögé. Mert bár lapról olvasni hasznos dolog, ám a hangok között lélekre lelni, az, ami érdemes.”

Ádám Jenő emlékház, Szigetszentmiklós

ták Zsuzsanna ének szakos diák adott elő Ádám Jenő népdalgyűjtéseiből és feldolgozásaiból egy-egy csokorra valót. A rendezvényt Ádám Jenő Duó-fantázia gordonkára és zongorára című műve zárta, melyet Vida Mónika Ruth zongoraművész és Mády-Szabó Eszter gordonkaművész mutatott be meggyőző erővel. Az Ádám-család részéről Kováts-Megyesi András mondott köszönetet a konferencia programjainak megszervezéséért.

Nem kevés tennivaló vár még az utókorra, hogy a zeneműveiben, írásaiban, zenepedagógiájában még feltáratlan, de folyamatosan feltáruló gazdag örökség elvetett magvai méltóképpen kibontakozhassanak, termőre fordulhassanak. Nem csak Ádám iránti tiszteletből, hanem azért, hogy a mi nemzedékünk is részesülhessen annak áldásaiból. Hogy tovább szőhesse azt a zenei-lelki utat, amely úgy a zenében, mint a magyar néphagyományban évezredek óta utat kíván törni, mert él, mert éltetni akar. A Szentlélek által.

*Tamás Margit
énektanár, karvezető, mesteroktató, KRE PK
Méhes Balázs
orgonaművész, főiskolai tanár, tanszékvezető, KRE PK*

120 éve született Andor Ilona

Andor Ilonára, a XX. század kiemelkedő karnagyára emlékeztek 2024. június 7-én Kecskeméten a Vacszi közben, a róla elnevezett utcában található emléktáblánál. A koszorúzáson dr. Sztachó-Pekáry István, Kecskemét város alpolgármestere és B. Horváth Andrea zenetanár emlékezett a kodályi és bartóki kórusművészet kiváló előadójára.

Az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kamarakórusa énekel,
B. Horváth Andrea vezényletével

A rendezvényen először az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kamarakórusának műsorát hallgathatták meg az érdeklődők, majd az önkormányzat részéről dr. Sztachó-Pekáry István méltatta a karnagy tevékenységét. Ahogy az alpolgármester mondta, Andor Ilonára büszke Kecskemét, ezért is neveztek el róla 1996-ban utcát, és ennek a tiszteletnek jelképe az emléktábla is.

A neves karnagy munkásságát B. Horváth Andrea zenetanár, KÓTA Életmű-díjas karnagy idézte fel, aki szerint Andor Ilona azért élt, hogy Kodály munkásságát örökölni hagyja nekünk. Beszédét idézetekkel kezdte, majd személyes emlékeinek felidézésével folytatta:

„Az élet zene nélkül tévedés, száműzetés” írta Nietzsche, erre rímelnék Kodály Zoltán gondolatai: „Az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is.”

Másutt így ír: „A lelki gazdagodás hatalmas forrásai erednek a zenéből.”

Ezt a lelki gazdagodást kaptuk Andor Ilonától, akire születésének 120. évfordulója alkalmából emlékezünk ma. A Liszt-díjas, Érdemes és Kiváló művészre, az Edison- és Cohen-díjas karnagyra, a postumus KÓTA és Magyar Örökség díjas pedagógusra, Pécsvárad díszpolgárára.

Folyóvíz az élet a címe az elhangzott biciniumnak, mely Andor Ilona kedvelt darabjai közé tartozott... *Folyik a víz, áll a part* – énekeltük, – *mi elmegyünk, s marad a név*. Ő ennél sokkal többet hagyott ránk, példát állított egész lényével, elkötelezettségével, munkásságával.

„Gyémántokat szóró asszony”-ként jellemezte őt a zenész/költő/ barát Raics István, s ebből a gyémántból nekünk is jutott, de azok is részesültek, akik lemezeit vagy koncertjeit hallgatva ismerték meg őt. Rám különösen sokat szórt, pedig csak a sors kiszámíthatatlansága folytán kerültem keze alá gimnazistaként. Azóta sem nekem, sem a kórus tagjainak nincs más mérce, mint ő – akármilyen pályára állított is bennünket az élet.

Zért élt, hogy Kodály és Bartók műveit a legmagasabb hőfokon tolmácsolja, ezeket számos lemezen, rádió felvételen az utókornak örökül hagyja, hogy ezzel is mintát adjon. „Egy mindenkiért, mindenki egyért” – volt egyik kedvelt mondata, csak értünk élt. Jókor reggel kezdte a Ranolderben, majd Leöveyben, és otthon folytatta fáradhatatlanul a Tóth Kálmán utcában, szerényen, határtalan szorgalommal, kiemelkedő művészi adottsággal, igényességgel. Kezének rebbenését, szeme villanását, nézésének mélységét, szuggesztivitását kitörölhetetlenül, féltett kincsként őrizzük.

Az emléktáblán egy csodálatos dallam, a Kodály-gyűjtötte Csík vármegyei népdal kezdő hangjai olvashatók: az *Árva vagyoké*. Régi idők elevenednek meg, az 1953. év. Szinte magam előtt látom a pillanatot, amikor a megkapott kottát otthon kinyitja, és nem hisz a szemének: egy teljesen nyers anyagot tart kezében, sem dinamika, sem tempójelzés, de van melizma, mélység és magasság, alá és fölé rendelt szólamok szövevénye, kottába írhatatlan érzelem... ezzel kell három hét alatt „csodát” tennie. Akárkinek nem adatott meg ez a lehetőség, hisz hiteles tanúk szerint amikor Kodály Tanár Úr megtudta, ki kéri a művet, csak annyit mondott a tőle megszokott szűkszavúsággal: „akkor odaadom”. Megtörténik a varázslat, a második magyar plénumon bemutatják a művet, ahogy Ő elképzelte. A hangverseny után pedig Kodály megjegyzése igen jellemző: „Maga még zenét is szerezhette!”

Miért éppen ezt a dallamot választotta és honnan érezte tévedhetetlenül, hogy erre a fantasztikus megszállottsággal és szuggesztivitással, karizmatikus erővel megáldott nőre kell rábízni az anyagból való teremtés misztikumát? A két művész találkozott ebben az alkotásban, mert Tanár Úr elfogadta az érzések által kimunkált sóhajszerű íveket, az egymásba kapaszkodó szólamok küzdelmét, a *pianokat*, *crescendo*-kat. A nyomdából az új kötetbe már dedikálva kerül a mű a legegyszerűbb ajánlással: „Andor Ilona keze alá”. A *Gyermekkarok* harmadik kiadását Tanár Úr viszi el személyesen, mondván: „Azt akartam, hogy első kézből kapja az első példányt.” Kell-e művésznek ennél ösztönzőbb – tedd, amit eddig tettél és jutalmad nem marad el? Mi ez? Nem érdememek és pénzjutalmak sokasága, hanem a keze alatt megszületett dallamok tisztasága, pontossága, a kottahű megszólaltatás, melyet a kifinomult muzikalitás diktál, az éneklő lányok szeméinek visszánézése az oly sokat emlegetett *andorilonkai* utánozhatatlan és tipikus hangzás.

Neve, művészete összeforrott Kodály Zoltánéval, a két embert összekötő igen erős kapocs a gyermekek iránti elkötelezettség és szeretet volt. Meseszerű, és persze nem a véletlen műve, és talán sorsszerű is, hogy éppen itt, Kodály Zoltán szülővárosában, a *hírös városban* neveztek el róla utcát 1996-ban.

1977-ben, 47 évvel ezelőtt Szokolay Sándor a Magyar Zeneművészek Szövetsége Elnökségének és egész táborának nevében búcsúztatta Andor Ilonát. Többek között így jellemezte a búcsúbeszédében:

„Csodáltam szemed töretlen fényét, és a nálad sohasem hiányzó gyöngédség, szelíden áradó szeretet és derű fáradhatatlanságát... Nagyságod titkát éppen ebben láttam. Sohasem akartál nagynak látszani, feltűnni magadat az előtérbe állítani, hogy látva lássanak... az észrevétlen jelenlét jelentősége volt: mint az ózon levegő!”

Az erőt, mellyel emlékét őrizzük, belőle merítjük még ma is, és ezután is! – zárta gondolatait B. Horváth Andrea.

dr. Sztachó-Pekáry István elhelyezi a város koszorúját

Az emlékezés végén tisztelői megkoszorúzták Andor Ilona emléktábláját, először *dr. Sztachó-Pekáry István* az önkormányzat nevében, majd a Magyar Kodály Társaság és a Kecskeméti Kodály Intézet nevében *Kéri Laura*, *Erdei Péter* és *Virág Barnabás* koszorúzott. A megemlékezés zárásaként az Andor Ilona Baráti Társaság nevében *Rácz Beatrix* és *B. Horváth Andrea* helyezte fel a koszorút.

Virág Barnabás, a Magyar Kodály Társaság kecskeméti tagcsoportjának vezetője az emlékezés folytatására hívta a tagcsoport tagjait és az érdeklődőket a Katona József Könyvtárba. (A könyvtári előadásról szól az alábbi *Élete érték és mérték* című írás.)

B. Horváth Andrea
zenetanár, karnagy

•••

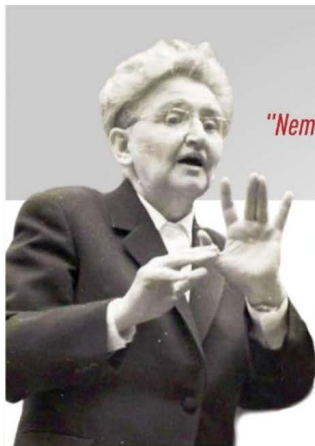
Élete érték és mérték

A 120 éve született Andor Ilonára emlékeztek egykori tanítványai és mai tisztelői

•••

Zenetanárok és zeneszeretők, egykori kollégái és tanítványai a 120 éve született *Andor Ilonára*, a XX. század kiemelkedő karnagyára, a kodályi és bartóki kórusművészet példát és mértéket adó megalapozójára emlékeztek 2024. június 7-én délután Kecskeméten. Előbb a Vacsi közben, a róla elnevezett utca első házának homlokzatán elhelyezett emléktáblánál helyezték el koszorúikat, majd a megyei könyvtár földszinti nagytermében *B. Horváth Andrea* zenetanár, KÓTA Életműdíjas karnagy tartott előadást az egész életét döntően meghatározó zenepedagógusról. Visszatekintésének mottójául *Arany János* gondolatát választotta: „Nem hal meg az, ki milliókra költi dús élte kincsét...”

Kodály Zoltán Nagyszalontai köszöntőjével kezdődött a Katona József Könyvtár és a Magyar Kodály Társaság Kecskeméti Tagcsoportja által szervezett program – a *hírös város* neves szülöttjének művét az *Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kamarakórusa* szólaltatta meg –, majd *Virág Barnabás*, a Katona József Könyvtár igazgatóhelyettese köszöntötte a megjelenteket.

2024. június 7. péntek 16.30 óra

"Nem hal meg az, ki milliókra költi dús élte kincsét..."
(Arany János)

EMLEKEZÉS A 120 ÉVE SZÜLETETT ANDOR ILONÁRA,

a XX. század kiemelkedő karnagyára,
a kodályi és bartóki kórusművészet
példát és mértéket adó megalapozójára

Előadó: **B. HORVÁTH ANDREA** zenetanár, KÓTA Életmű-díjas karnagy,
szakíró a Magyar Kodály Társaság társelnöke, MMA köztestületi tagja,
az Andor Ilona Baráti Társaság elnöke, a Kodály Kamarakórus karnagya

Közreműködik: **ANDOR ILONA BARÁTI TÁRSASÁG KODÁLY KAMARAKÓRUSA**

Az előadás előtt 15 órától megemlékezés és koszorúzás lesz Andor Ilona emléktáblájánál
(Kecskemét, Andor Ilona utca).

Köszöntőt mond: **PROF. DR. SZTACHÓ-PEKÁRY ISTVÁN** Kecskemét Megyei Jogú Város alpolgármestere

Helyszín:
Katona József Könyvtár - Nagyterem
Kecskemét, Piaristák tere 8.

B. Horváth Andrea vezényli a Kodály Kamarakórust

Ezt követően *B. Horváth Andrea* lépett a mikrofon elé. A Magyar Kodály Társaság társelnöke előadását rögtön egy személyes vallomással kezdte.

„Köszönöm szépen a köszöntést, és mi is mindenkit köszöntöttünk, a megjelenteket, de hát elsősorban a mesterünket köszöntöttük. Eleinte, amikor ezt a művet énekeltük Ilonka néniel – kérem, engedjék meg, hogy így nevezzem Őt, mert ugyan már régen elvesztettük, de mindmáig csak így beszélünk Róla –, a mesterünk szó kiejtésekor mindig Kodály Zoltánra gondoltunk, mert nekünk az volt az evidencia az életünkben, hogy a mester Kodály Zoltán. Most pedig, hogy elmúltak ezek az idők és Ilonka néni sincs velünk, most már mindig Őt nevezük mesterünknek. A mester az mindig egy kiemelt személyiség az ember környezetében, aki nagyon nagy hatással van rá. Ilonka néni ilyen volt, óriási hatással volt ránk, és nemcsak azokra, akik később zenei pályát választottak, mint én magam, hanem olyan kórustagokra is, akik itt ülnek közöttünk és az előbb énekeltek, akik »csak« megszerették a zenét és magukévá tették a kodályi gondolatokat, és azután az élet egész más területén tették becsülettel a dolgukat.”

B. Horváth Andrea

Előadásának folytatásában *B. Horváth Andrea* ismertette Andor Ilona sikerekben gazdag, színes életútját. Beszélt a gyermekkoráról, kezdeti tanulmányairól, első álmairól. Mind ehhez segítségül az ünnepelt egykori visszaemlékezését hívta segítségül:

„Küzdelmes volt a fiatalkorom. Kilencen voltunk testvérek. Én voltam a legfiatalabb, s apám, a kenyérkereső születésem után egy évvel meghalt. Nem éltünk könnyen. Ötéves koromban kezdtem zongorázni. Zongoránk nem volt, s a város másik végére jártam gyakorolni. A polgári iskola elvégzése után csak nagy áldozatok árán tanulhattam tovább. A szegény ember egyetemére, a tanítóképzőbe kerültem, s lemondtam orvosi álmaimról, pedig gyerekkoromban arról ábrándoztam, hogy orvos leszek. Bevallom, nem is volt különösképpen nehéz, hiszen a pedagóguspálya egyébként is hagyomány volt a családukban. Énekarvezetésre, énektanításra se gondoltam soha, zongorázni tanultam.”

A Katona József Könyvtár nagytermében helyet foglalók megtudhaták, hogy Andor Ilona egész életében egy iskolában tanított, épp csak a

munkahelyének a neve változott: a Ranolder Tanítóképző Intézetben kezdett, amely később a Vendel Utcai Intézet, utóbb pedig a Leövey Klára Gimnázium nevet kapta. Szó esett a zeneakadémiai éveiről is, ennek kapcsán *B. Horváth Andrea* mesélt arról a „holdudvarról”, amelynek tagjai Andor Ilona életében kulcsfontosságú szerepet tölthettek be. *Harmat Artúrról* beszélt, aki a „mendemondák” szerint a Pestre fölkerült fiatal vidéki lányt – amikor a tanulmányait abba akarta hagyni – szinte visszazippantotta a Zeneakadémiára, de elhangzott még *Bárdos Lajos, Ádám Jenő, Kerényi György, Raics István* és *Forrai Miklós* neve is.

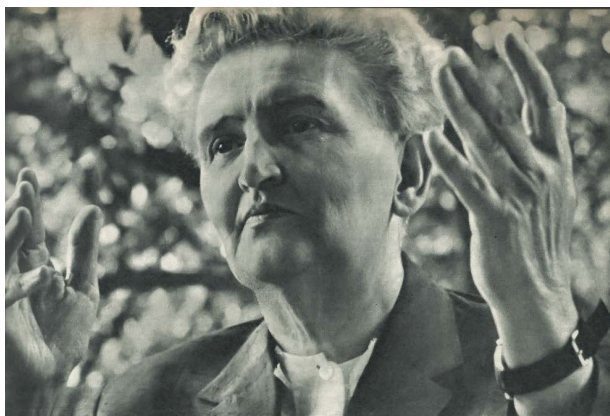
Mindenekelőtt természetesen a Kodály Zoltánhoz fűződő kapcsolatról szólt *B. Horváth Andrea*. Első találkozásukkor Bárdos Lajos kórusában énekelt Andor Ilona. Amint az egy későbbi beszélgetésükkor kiderült, olyan átütő erejű volt a nézése, hogy már ekkor kiszúrta őt Kodály. A két zenepedagógus kapcsolata az évek teltével rendkívül szorossá vált. A tanítóképzőben folyó munkát Kodály folyamatosan figyelte, 1949-ben az iskola Andor Ilona vezette kórusa vehette fel elsőként a Kodály Zoltán nevet. Sok kórusművét ez az együttes mutatta be elsőként, *Árva vagyok* című kórusát Kodály „*Andor Ilona keze alá*” ajánlotta.

B. Horváth Andrea egyik külföldi útjukat is megemlíttette. 1965-ben *Benjamin Britten* meghívására az Aldeburgh-i Fesztivál vendégei voltak, ahol – Kodály személyes részvételével – a Columbia Hanglemezzgyár felvételt készített a kórusal. Ez a lemez később Edison-díjat kapott, amelynek értékét jól jellemzi, hogy a magyar muzsikuskok közül rajtuk kívül mindmáig csak *Kocsis Zoltán*nak ítélték oda.

A Kodály Zoltán Női Kar méltatása

„Nehéz volna kiemelni a műsorból egy-egy darabot, hisz valamennyit mély átéléssel és átérzéssel, zene és szöveg teljes megértésével és megértetésével adták elő. S talán éppen ez a nagyszerű ebben a kórusban és vezetőjében: nemcsak bizonyos fajta karakterek állnak hozzájuk közel, hanem a tragikus bánattól felszabadult, játékos vidámságig minden változatra rezonálnak s ezt olyan hőfokon és csakis náluk megtalálható hangszíngazdagsággal adják elő, mely minden éneklő együttes számára példamutató lehet.”

*Ittész Mihály: A Kodály Szeminárium hangversenykrónikája
Petőfi Népe, 1972. augusztus 1.*

Andor Ilona

Az előadó Andor Ilona kecskeméti kötődéseit is összegezte. Kórusával a neves zenepedagógus többször is fellépett a *hírös városban*: 1967-ben énekeltek a vasútállomás épületén elhelyezett Kodály-émléktábla avatásán, 1970-ben és 1972-ben felléptek és osztatlan sikert arattak az első és a második Kodály Szemináriumon, tanított is a Kodály Szemináriumon, hagyatéka a Kodály Intézetben található.

B. Horváth Andrea visszaidézte Andor Ilona sajátos, kicsit szigorúnak tűnő öltözködési módját: „mindig nagyon egyszerű, angolos fehér blúzt, kosztümöt és maga csináltatta cipőt viselt, ez is egy példa volt nekünk”, többször is megemlítette a jellegzetes kéztartását, egyenes tekintetét: „ő egy egyenes, tiszta lelkű ember volt”, míg az előadása végén így fogalmazott: „számunkra az élete érték és mérték”.

Az előadás közben *B. Horváth Andrea* vezetésével az Andor Ilona Baráti Társaság Kodály Kamarakórusa énekeiben gyönyörködhetek a megjelentek, emellett az Andor Ilona vezette Kodály Női Kar megmaradt felvételei közül is felcsendült néhány. Mint elhangzott, az általa vezényelt felvételekből a Bartók egyneműkaroknak és a legismertebb Kodály-műveknek anyagát, melyet az 1970-es évek elején a Magyar Rádióban rögzítettek, úgymond *zésített*, azaz örökre megmaradó anyagként tároltak, ez tette lehetővé, hogy ma is meghallgathatók. A felvételek egyúttal annak bizonyosságai, hogy Andor Ilona olyan értéket hozott létre, amely ma is időtálló.

Varga Géza
www.hirös.hu

A mennyei hang Andor Éva emlékezete

...

Andor Évára emlékezem, aki 10 éve már valóban a mennyország kórusában énekel, melyet *Andor Ilona* vezényel. A tanár és kórusvezető, aki kiművelt zeneiségét megalapozta, a magyar zene és Kodály Zoltán művészetének egyik legelhivatottabb tolmácsolójává vált ezáltal, akit *Andor Éva* zenei anyjának nevezett egy interjúban. Nem véletlen ez a megfogalmazás, mert az ő irányítása alatt cseperedett és nevelődött kiváló opera- és oratórium énekessé, de szerte szálazható pályájában ott van a Magyar Rádió egykori gyermekműsorának, a *Miska bácsi levelesládájának* lány szereplője, és az *Óvodások műsorának* csengő beszéd- és énekhangú óvónénije is.

Andor Éva, Andor Ilona

Biztos technikai tudás és érthető szövegmondás voltak *Andor Éva* fellépéseinek jellemzői. Kodály Zoltán művein nevelődött, mint a híres Kodály Leánvkar tagja. *Andor Ilona* pedagógiai útmutatásai biztos alapot adtak neki, egész életében akár művészként, akár pedagógusként dolgozott. Kislány korától ismerte a zeneszerzőt, aki 1967-ben bekövetkezett haláláig követte pályafutását. Nem könnyű feladat az életpálya

minden mozzanatát felidézni, ezt megteszi *Angelika Lippe Nyílegyenesen* című könyve. Többek között megismerhetjük a Zeneakadémia opera tanszakának vezetőjeként is, hiszen művésztanárként átadta mindazt a szakma iránti tiszteletet, becsületet, szeretetet és elhivatottságot, melyet a szeretett tanárától kapott és megtapasztalt. Születési nevét – *Prácser Éva* – *Andor Évára* változtatta, ezzel is bizonyítva az odaadó tiszteletet és szeretetet tanárának.

A zeneakadémiai tanítás során ismerkedett meg *Klukon Edit* zongoraművésszel az 1990-es években. A közös szakmai munka végül *Andor Éva* élete végéig tartó barátsággá mélyült.

Klukon Edit az évforduló alkalmából egy verssel emlékezett rá:

Andor Éva a Magyar Kodály Társaság alapítótagja volt.

B. Horváth Andrea
az *Andor Ilona Baráti Társaság* elnöke
az *MKT társelnöke*

BÚCSÚZÁS

Pintérné Hárs Borbála

középiskolai énektanár és karvezető

1951. április 14. – 2024. június 14.

•••

Hárs Borbála Budapesten, a belvárosban, az Eötvös utcában élt, egy régi bérházban, mely úgyszólván egész életében igazi otthona volt. Édesanyja *Sándor Judit* operanékes, édesapja *Hárs Ernő* költő-műfordító, ahogyan erről a nemrégiben felállított emléktábla is megemlékezik.

Szeretett anyai nagymamája velük élt, nagy gonddal nevelte ő is unokáját, hiszen szülei elfoglalt életében nagy segítséget jelentett az állandó jelenléte, biztosítva Bori számára a kiegyensúlyozott, boldog gyermekkort.

Gimnáziumi tanulmányait a Veres Pálné Gimnáziumban végezte, választott, szeretett hangszere a fuvola volt, közben zongorázni is tanult. Már gimnáziumi éveinkben is ismertük egymást, majd évfolyamtársaként öt évet töltöttünk együtt a Zeneakadémián, 1969 és 1974 között. Azt, hogy ezek az évek milyen élményt jelentettek, együtt is élveztük, miközben ki-ki maga is nagy kanállal merített a csodákból. *Króó György* Tanár Úr órái után alig tudtunk visszailleszkedni a jelenbe, esténként pedig elmerültünk a koncertek hallgatásában a Zeneakadémia második emeleti karzatán. Boriban itt életre szóló elköteleződés született az Alma Mater irányába. A diploma megszerzését követően néhány évig a XVI. kerületi Állami Zeneiskola tanára volt, de ez intermezzonak bizonyult, hiszen amint az élet lehetőséget adott rá, az Országos Filharmónia koncertszervezője lett, amely munkakörben nagyon jól érezte magát.

A kilencvenes évek közepén a Zeneakadémia Nemzetközi Osztályának lett a munkatársa, ami biztosította a mindennapi jelenlétet a fellegvárban, az épületben, a ZENEAKADÉMIÁN! A Magyarországon tanuló külföldi diákok ügyes-bajos dolgaival foglalkozott, nyelvtudására itt nagy szükség volt.

Visszatérve a zeneakadémiai időkre: amikor zenetörténet vizsga előtt zenefelismerést kellett gyakorolnunk, meghívott hozzájuk, ahol körbe ültük a nagyszobát és boldogan hallgattuk a műveket. Monteverdit, Bachot, és annyi minden mást, főleg operákat, azaz részleteket, hiszen sok minden volt az otthoni lemeztárban, így nem kellett kölcsönözni a könyv- és zeneműtárból.

Bori kedves, vidám, mosollyal teli lény, gyönyörű, könnyedén megszólaló magas szoprán hangja és az éneklést mindenek elé helyező zeneisége egyértelmű megbecsülést szerzett számára, hamarosan tagja lett a *Párkai István* Tanár Úr által vezetett kamarakórusnak, ahol szívvel-lélekkel volt jelen, egész lényét átadva a nagyszerű művek sorának, legyenek ezek az elmúlt évszázadok csodái vagy a nagy kihívások, a kortárs művek betanulása, megszólaltatása.

Idővel, az 1970-es évek végén Bori csatlakozott a *Kollár Éva* irányításával működő Monteverdi Kórusához, ahol későbbi férje, *Pintér Zoltán* is énekelt. Házasságukból két tehetséges fiú született.

Bori több mint két évtizeden át a Zeneakadémia falai között töltötte nemcsak a munkaidejét, hanem legalább háromszor egy héten jelen volt az esti koncerteken is. Tudtuk, hogy biztosan összefutunk vele, ha koncertre megyünk, és valóban, Bori ott ül, a földszinten, középen, a hatodik nyolcadik sor táján. Mindenkit ismert, sokakkal beszélgetett és mindig mosolygott. Vidám volt! Koncert- és operalátogatásai Bécsig, sőt Bayreuth-ig is elértek, volt, hogy szüleivel, volt, hogy egyedül autózott el az élményért! Néha kérdeztem, mikor írod meg, hiszen kincseket őrzöl, olyasmit, amire sokan lennének kíváncsiak. Ilyenkor összehúzta a homlokát, akkor is mosolygott, és annyit mondott, talán egyszer...

Gyermekeiről büszkén beszélt, unokáiról is nagy szeretettel és örömmel!

Az évfolyamtalálkozókra mindig eljött, élvezte *Szőnyi Erzsébet* Tanárnő és *Párkai* Tanár Úr jelenlétét a szűkebb, régi körben, fiatalságunk idejéből. Érdekelte társai élete, pályája, sikerei, küzdelmei, élményei, emberi alakulása.

Talán nem túlzás kimondani: álmodozó volt, ott lebegett a legnagyobb közelében, nézte, hallgatta, figyelte őket, de nem lépett túl közel, hátha megsérülne vagy csalódná...

Drága Bori! Szerető évfolyamtársaid nevében búcsúzunk Tőled!
Legyen békéd és nyugalmad, Isten nyugtasson békében!

Dr. Losonczy Katalin
zenepedagógus

Pejtsikné Párdányi Judit

1939–2024

...

Muzsikusszaládban született Óbudán, édesapja Kodály-tanítvány volt, édesanyja is elvégezte a Zeneakadémiát. 1954-től a Bartók Béla Konzervatórium zeneelmélet-szolfézs szakán tanult, majd a Zeneakadémia középiskolai énektanár és karvezetés tanszakán folytatta tanulmányait. Ötödéves korában már egy férfikart vezetett, a kórust *Maklári József*, zeneakadémiai tanára adta át neki. 1963-ban kitüntetéses diplomát kapott. Két évig a Soproni Állami Zeneiskolában tanított és feladta volt a Soproni Zenetagozatos Gimnázium elindítása. A két év alatt kórust szervezett a diákokból.

1965-ben költöztek Kecskemétre első férjével, aki a városban kapott erdőmérnöki állást. Judit a Kodály Iskolában folytatta a tanítást és a gimnázium nőikarát vezette. A kórus két alkalommal is első díjat nyert a gyulai Erkel Diáknapokon.

1973-ban állást kínáltak neki a Kecskeméti Óvónőképző Intézetben, ahol ének-zenét és módszertant tanított. Elvállalta. Mivel férjével négy gyermeket neveltek, a kötetlenebb munkaidő könnyítette a gyermekek nevelését.

1981-ben a Kodály Iskolában megalakult a Zeneművészeti Szakközépiskola. Visszahívták a szakiskolába szolfézszt, zeneelméletet és népzene-tanítani. Az iskola nőikarával minden évben rádiófelvételt készített, sikeres koncerteket adtak a városban és külföldön is: Angliában, Németországban. Előadásokat és kórusbemutatókat tartott Német- és Olaszországban. Bemutató óráit külföldi tanárok és a Kodály Intézet hallgatói látogatták. Az Intézet nyári kurzusain tanított, valamint rendszeresen szervezett továbbképzéseket énektanárok számára. A városi és megyei Éneklő Ifjúság versenyének zsűritagja volt. Szakmai munkáját a következő kitüntetésekkel ismerték el: Kiváló Pedagógus (több alkalommal), Bács-Kiskun Megye Művészeti díja (1989), Kodály Zoltán-díj (2004)

Korai nyugdíjazása után (2000) régi tanítványai kórust alapítottak és felkérték az együttes vezetésére. Így alakult meg a Nemesszeghy Márta Vegyeskar. Tíz évig irányította a kórust, sok örömben és élményben volt része a tagokkal együtt számos koncerten, itthon és külföldön.

Pedagógiai munkája a szakközépiskolai tanításban teljeseedett ki. „Mérhetetlenül szeretek tanítani” – vallotta egy tíz évvel ezelőtt készült interjújában. Csalhatatlan hallása, hatalmas elméleti tudása volt, kiválóan zongorázott. Minden órájára alaposan felkészült, óravázlatai példaértékűek voltak. Az elméleti ismereteket, összefüggéseket mindig zenei példákkal illusztrálta. Sokunknak példakép volt és marad, tanítványai, kollégái csodálták zenei tudását, elhivatottságát és munkabírását.

„A tanárok egy életre szólnak!” – A fent említett interjújában hálával beszélt azokról a tanárórásokról, akik szakmai élete alakulását befolyásolták: Ádám Jenő, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet, Vásárhelyi Zoltán. „Egész életre szóló üzenetet adtak.” – vallotta.

Párdányi Judit sok tehetséges tanítványát segítette a zenei pályára. Gondoskodó szeretettel foglalkozott a diákokkal, időt és fáradságot nem kímélve az elméleti tárgyakból és népzeneből. Biztos tudással mehetett a felvételire – a Zeneakadémiára vagy a Zeneművészeti Főiskolára – az, akit Judit készített föl. Közben az életre is nevelte a növendékeit intelmeivel és tanácsaival.

Mély hite segítette abban, hogy emelt fővel viselje a nehézségeket, amelyek szakmai és magánéletében egyaránt érték. Első férjét korán elveszítette, második férje Pejtsik Pál volt, aki mérnöki munkája mellett kiválóan hegedült és brácsázott. Példamutató harmóniában éltek együtt 28 évig.

Férje elvesztése után, Judit utolsó éveit idősek otthonában töltötte. Kollégái és tanítványai közül néhányan rendszeresen látogattuk, amiért nagyon hálás volt!

Isten nyugosztaljon, drága Judit! Fájó szívvel búcsúzunk Tőled!

*„Erdő gyászba nem borul, inkább csak tovább virul, mindig csak megifjul!
Szeretet volt bennem, semmivé NEM lettem!*

*Életünknek sok-sok ága – nincs hiába sok virága –, nincs hiába koronája”
/Zengő csudaerdő népballada/*

2024. augusztus 12.

Dömötör Zsuzsanna
karmester, régi tanítványa

FELHÍVÁSOK

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A szovátai Kodály Zoltán Népfőiskola pályázatot hirdet.

Célunk Kodály Zoltán életművének autentikus megismertetése egy átfogó kiadvány segítségével. Szeretnénk közelebb hozni sokoldalú, gazdag személyiségét, tanítását, szellemiségét, életművét a fiatalokhoz egy népszerűsítő kiadványban. Szeretnénk ismertté tenni az ún. Kodály-módszert mint Hungarikumot.

A kiadványban a legjobb pályamunkákat jelentetjük meg.

Két kategóriában lehet pályázni:

1. Írásművek Kodállal kapcsolatos témákban (ld. lent)

- Terjedelem: 4000–9000 karakter, szóközökkel együtt
- Korosztály: 18 éven felüliek (lehet fiatalabb is)
- Elbírálják a Magyar Kodály Társaság elismert szakemberei

2. Képzőművészeti pályázat

- Kodály-művek illusztrációi, vagy bármilyen Kodállal kapcsolatos témájú grafika, festmény, egyéb képzőművészeti alkotás
- Bármilyen technikával készülhetnek, figyelembe véve, hogy a végső megjelenés a készülő kiadvány illusztrációja lesz
- Nincs korhatár
- Elbírálják a Kodály Zoltán Népfőiskola által felkért szakemberek

A legjobb pályamunkák pénzjutalomban részesülnek, ezen kívül helyet kapnak a készülő kiadványban.

Leadási határidő: 2024. december 16.

A következő címre kérjük küldeni (Word formátumban, ill. jó minőségű kép formájában):

erdelyitunderkert@gmail.com

A tárgyhoz kérjük, írják be: Kodály-pályázat

Az e-mailben szerepeljen az alkotó pontos neve és életkora, illetve foglalkozása.

A KODÁLY ZOLTÁN NÉPPFŐISKOLA KODÁLY-PÁLYÁZATÁNAK
AJÁNLOTT TÉMÁI:

- Kodály Zoltán sokoldalú személyisége
- Kodály Zoltán sokoldalú szakmai tevékenysége
- Kodály Zoltán zenei hírvallása
- Kodály Zoltán művei (színpadi, zenekari, kamarazenei, szóló hangszeres művek, kórusművek, egyházi művek, dalok, pedagógiai művek)
- Kodály Zoltán, a pedagógus
- Kodály Zoltán és a népzene
- Kodály Zoltán és a népnevelés
- Az ún. "Kodály-módszer"
- A relatív szolmizáció és szerepe a Kodály-koncepcióban
- Kodály Zoltán, a zenekritikus
- Kodály Zoltán és a gyermekek
- Kodály Zoltán a Kárpát-medencében
- Kodály Zoltán hite
- Kodály Zoltán és az irodalom
- Kodály Zoltán és a nyelvészet, nyelvművelés
- Kodály Zoltán és a nyelvek
- Kodály Zoltán és a magyar történelem
- Kodály Zoltán és a sport
- Kodály Zoltán és a természet
- Kodály Zoltán és a politika, közélet
- Kodály Zoltán a nagyvilágban (ismertsége, címek, díjak, intézmények, koncertek...)
- Kodály Zoltán humora
- Kodály Zoltán embersége
- Tanítványok emlékezései
- Kodály Zoltán munkásságának utóélete
- Kodály Zoltán ma
- Kodály Zoltán üzenete
- Kodály nálunk...
- Kodály nekem...
- Mi a "Kodály-csoda" titka?

Az ajánlott témák mellett örömmel fogadjuk egyéb, saját ötletű, Kodállal kapcsolatos téma feldolgozását is. Személyes élmények is helyet kaphatnak, hiszen célunk Kodály Zoltánt minél inkább ismertté tenni, megszerettetni a Kárpát-medencében.

Ajánlott irodalom elérhető a kecskeméti Katona József Könyvtár honlapján:
<https://www.kjmk.hu/kodaly-zoltan-tudastar/>

Nemzetközi Forrai Katalin Díj

A Nemzetközi Forrai Katalin Díjat alapító Bizottság 2024-ben is nagy érdeklődéssel várja a díj elnyerésére szülő jelöléseket.

A 2011-ben, Forrai Katalin emlékére alapított díj a *Nemzetközi Kodály Társaság* (IKS) védnöksége alatt áll.

Idén 7. alkalommal kerül meghirdetésre.

A díjazottak 2013 óta, két évente vehették át a rangos díjat:

első alkalommal *Naomi Chinen* (Japán) és *Christiane Pineau* (Franciaország),
második alkalommal *Dr. Gátlné Gróh Ilona* (Magyarország) és *Sr. Lorna Zemke* (USA),
harmadik alkalommal *Ewa Krzatala* (Kanada),
negyedik alkalommal *Gail Godfrey* (Ausztrália),
ötödik alkalommal *Anne Lindeberg Piirainen* (Finnország),
majd hatodik alkalommal *Judith Johnson* (Ausztrália) és *Dominika Lenska* (Lengyelország).
(Bővebb információ: lásd Newsletter az IKS honlapján www.iks.hu)

A következő ünnepélyes díjátadásra 2025-ben kerülhet sor. Ennek helyszínét a sikeres díjazott a következő opciókból választhatja meg:

a/ a 27. IKS Szimpózium helyszíne

b/ egy, a díjazott saját hazájában megrendezésre kerülő szakmai rendezvény

A díj emléket állít *Forrai Katalin* felbecsülhetetlen értékű pedagógiai munkásságának, melyet élete során a kisgyermekkor zenei nevelés terén fejtett ki.

Forrai tanárnő szellemi örökségének ápolása, szakmai hitvallásának ismerete és átörökítése ma is nagy fontossággal bír.

A világ számos országában tisztelettel adóznak emberi, pedagógusi nagyságának.

A díj buzdításul szolgál azon pedagógusok számára, akik napjainkban is az igényes zenei nevelés megvalósulásán munkálkodnak.

A NFKD elnyerésének feltételei

- legalább 10 éves szakmai tapasztalat, melyet a díjazásra felterjesztett pedagógus kisgyermekeket nevelő/oktató intézményben vagy különböző intézményekben szerzett
- kimagasló pedagógiai munka, melyet Forrai Katalin zenepedagógiai elveinek ismerete alapján, azok beépítésével mind gyakorlati munkájában, mind mások számára is elérhető módon hasznosít/hasznosított - maradandót alkotva szűkebb, vagy tágabb környezetében
- a jelölt munkásságának rövid jellemzése, mely érdemessé teszi/teheti őt a néhai Forrai Katalin színes, gazdag szellemi örökségének átadására
- két személy, aláírással ellátott ajánlása
- A bíráló bizottság fenntartja a jogot kiegészítő információk pótlólagos kérésére, ha szükséges.

Az ajánló sorokat angol nyelven kell leadni!

A jelöléseket e-mailben kérjük elküldeni: placemary11@gmail.com

vagy postán ajánlott levélben megküldeni a Bizottság elnöke, Mary Place részére:

MARY PLACE
11 Cottland Acres, Pendleton Park
Redhill, Surrey RH1 6JZ
United Kingdom

A jelölések megküldésének határideje: **2024. november 1.**

M. Dietrich Helga
Bizottság tagja

- **szeptember 11.** Magyar dal napja hangverseny, Pécs, PTE
- **szeptember 26.** Tudományos Fórum, „ Megkésett melódiák...”
Ittész M. életműve, ZTI
- **október 1.** Koszorúzás a Bárdos emlékhelyen, Budapest
- **október 3.** Bárdos emlékhangverseny, Szeged
- **október 3.** XIV. Zenetudományi Konferencia, Sátoraljaújhely
- **október 11.** Koszorúzás Pécsváradon, Andor Ilona szülőházánál
AIBTKK
- **október 11.** Előadás Andor Ilona életútjáról, Pécs, PTE
- **október 12.** Kodály nevét viselő iskolák Kamaraének Találkozója,
Budapest
- **november 9.** Emlékezés Szőnyi Erzsébetre, konferencia, Szeged
- **december 7–8.** Fiatal karvezetők versenye, Szeged
- **december 16.** Koszorúzás, Kodály Emlékmúzeum, Budapest
- **december 16.** Hangverseny Szőnyi E. és Kodály Z. műveiből,
Kecskemét

Figyelem! Elköltöztünk!

•••

A Magyar Kodály Társaság a hosszú évtizedek alatt már megszokott irodahelyiségét kénytelen volt elhagyni. Levelezési és számlázási címünk a régi.

Az új iroda 1051 Budapest, V. kerület, Vörösmarty tér 1. szám alatti épület 4. emeletén található (bejárat a Deák Ferenc utcai portán). Vonalas telefonunk megszűnt, Rácz Beatrix (+ 36 20 809 4716) titkár mobilon elérhető.

Várjuk olvasóink, tagtársaink leveleit a Kodály szellemében történt megmozdulásokról, eredményekről és gondolatokról egyaránt a következő e-mail címre:

brehorv@gmail.com

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik az elmúlt évi személyi adójuk 1%-át Társaságunknak juttatták. Tisztelettel kérjük a Magyar Kodály Társaság tagjait, barátait és pártolóit, hogy jövedelemadójuk 1%-ával a továbbiakban is támogassák Társaságunk munkáját.

Adószámunk: 19040437-1-42

SZÍJJÁRTÓ JENŐ

**ZOBORVIDÉKI
LAKODALMAS**

2024. 9. 14. 17:00

**Szent István-templom
Kolon**

Előadók:

Budavári Kamarazenekar
Kodály Zoltán Daloskör
Zobor Hangja Vegyeskar

Támogató: Kolon község önkormányzata

Program:

Október 03.18:00
Városháza díszterme, Sátoraljújhely

URBANETZ-VIG MARGIT (Bécs)
VIOLA D'AMORE ESTJE

Közreműködnek: **Dombóvári Zsolt** – cselló
Lavotta János Kamarazenekar
(művészeti vezető: **Dombóvári János**)

Október 04. 09:45
Megnyitó a Városháza dísztermében

Köszöntőt mond Szamosvölgyi Péter polgármester

Moderátor: **Fehérné Sulyok Éva** gondoktanár,
a Szeptan Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója

10:00 – **Pethő-Vernet Csilla:**
Magyar jelenetek?
Vélt és valós magyaros elemek André Messager
és Jules Massenet műveiben

10:30 – **Tusnády László:**
Csokonai és Lavotta a világ útvesztőjében

11:00 – kávészünet –

11:20 – **Gombos László:**
Kodály Zoltán Itt és Mihály szemüvegén át...
– Ittészné Kövendi Kata bevezetőjével

12:00 – **Dombóvári János:**
A zempléni zongoraoktatás nagyszonyja,
Asztalosné Lévay Adél emlékére

12:30 – Ebéd a Spaten Étteremben –

14:00 – **Sziklavári Károly:**
A régi magyar billentyűs muzsikáról
– egy közreadás kapcsán

Közreműködik: **Elek Szilvia**

14:30 – **Radies Éva:**
Kortárs magyar zeneszerzők Ausztriában

15:00 – **Kassai István:**
Weiner Leó hangszerelei

15:30 – Kávészünet –

16:00
A XXI. századi hegedűművek magyar remekművei

Káté István: *Verbunkos parafrázis egy Bihari témára*
Tóth Péter: *25. Caprice*
Balassa Sándor: *Párosító hegedűművek*
Tóth Péter: *Effejtett verbunk*
a Villányi kódex egy dallamfőredékére
(ősbemutató)

Előadják:
Szecsódi Ferenc Liszt-díjas érdemes és kiváló művész
Farkas Erzsébet hegedűművész

Lavotta János-díj 2024. évi átadása

17:30 – Vacsora a Spaten Étteremben
19:00 – Pincelátogatás

